

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Hospodaření muzeí v ČR

Financial Management of Museums in the Czech Republic

Student: Eva Kahánková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. David Slavata, Ph.D.

Ostrava 2014

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra veřejné ekonomiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Eva Kahánková**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202R055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa
Téma: **Hospodaření muzeí v ČR**
Financial Management of Museums in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Neziskové organizace v ČR
 3. Činnost muzeí v ČR
 4. Analýza činnosti a hospodaření vybraného muzea
 5. Zhodnocení hospodaření muzea
 6. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- REKTOŘÍK, Jaroslav et al. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009. 247 s. ISBN 978-80-7263-538-2.
ŠKARABELOVÁ, Simona et al. *Ekonomika kultury a masmédií*. Brno: ESF MU, 2007. 210 s. ISBN 978-80-210-4267-4.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Slavata, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 09.05.2014

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2 a 3 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 9. května 2014

.....
Eva Kahánková

Obsah

1	Úvod	5
2	Neziskové organizace v ČR	7
2.1	Členění národního hospodářství podle principu financování	7
2.2	Členění národního hospodářství podle Pestoffa a Haláska	8
2.3	Kritéria neziskových organizací	9
2.4	Důvody existence neziskových organizací	10
2.5	Typologie neziskových organizací	11
2.6	Přehled neziskových organizací dle legislativy, platné do konce roku 2013	12
2.7	Změny v neziskových organizacích podle nového občanského zákoníku	12
2.8	Nové právní formy podle nového občanského zákoníku	13
2.9	Obecně prospěšné společnosti	14
2.9.1	Orgány obecně prospěšných společností	15
2.9.2	Hospodaření OPS	16
2.9.3	Zánik a zrušení	16
2.9.4	Účetnictví a výroční zpráva	17
3	Činnost muzeí v ČR	19
3.1	Kultura	19
3.2	Kulturní statky	20
3.3	Legislativa platná v kultuře	20
3.4	Financování kultury	21
3.5	Kulturní politika	22
3.6	Muzejnictví v ČR	23
3.6.1	Centrální evidence	25
3.7	Swot analýza muzejnictví v ČR	27
3.8	Statistické údaje v oblasti muzejnictví	28
3.8.1	Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2004 - 2012	28
4	Analýza činnosti a hospodaření vybraného muzea	30
4.1	Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s.	30
4.2	Hospodaření Regionálního muzea v Kopřivnici, o.p.s.	31
4.3	Hospodaření muzea za rok 2009	32
4.4	Hospodaření muzea za rok 2010	34
4.5	Hospodaření muzea za rok 2011	37

4.6	Hospodaření muzea za rok 2012	39
4.7	Struktura aktiv a pasiv	41
5	Zhodnocení hospodaření muzea	43
5.1	Porovnání výnosů v letech 2009 – 2012.....	43
5.2	Porovnání nákladů v letech 2009 – 2012	45
5.3	Vývoj hospodaření muzea v letech 2009 – 2012.....	48
5.4	Návrhy na zlepšení hospodaření	49
6	Závěr	50

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Seznam příloh

Přílohy

1 Úvod

Obor muzejnictví má v České republice mnohaletou tradici. V 18. století se touto oblastí zabývali občané z řad šlechty a české aristokracie. V té době bylo sběratelství symbolem dobročinnosti a také prestiže. S postupem času rostla síla státu a řada sbírek přecházela právě pod jeho vliv. Došlo k budování prvních veřejných muzeí. Na konci druhé světové války a na počátku komunistické vlády se muzea stala státními institucemi. Reforma veřejné správy, která proběhla poměrně nedávno, způsobila přenos části muzeí na územní samosprávné celky. Muzea, která měla národní charakter, zůstala pod správou Ministerstva kultury České republiky.

Muzejnictví je obor, který se především podílí na uchovávání a ochraně movitého kulturního dědictví v České republice a vytváří pro občany představu přírody a dějin společnosti od počátku lidské historie. Muzea poskytují občanům ČR veřejné služby, jako například výstavy a programy čerpající z muzejních sbírek

Bakalářská práce je zaměřena na analýzu činnosti a hospodaření Regionálního muzea v Kopřivnici, o. p. s., za období let 2009 – 2012. Hlavním **cílem** je zhodnotit hospodaření vybraného muzea. K dosažení stanoveného cíle bude provedena finanční analýza jednotlivých příjmů a výdajů muzea a to z položek výkazu zisku a ztráty. **Metody**, které budou v práci použity, jsou: metoda popisná, srovnávání, analýzy, syntézy a grafické zpracování dat. Informace budou čerpány především z odborné literatury, ze zákonů a vyhlášek, z internetových zdrojů a také z výročních zpráv vybrané neziskové organizace.

Druhá kapitola je věnována oblasti neziskových organizací. Po vymezení pojmu nezisková organizace si rozdělíme národní hospodářství pro lepší pochopení fungování a existence neziskových organizací. Seznámíme se také s legislativní změnou, ke které došlo 1. ledna 2014 a s jejími dopady na neziskové organizace. Závěr kapitoly patří obecně prospěšným společnostem a to z toho důvodu, že vybrané muzeum je právě obecně prospěšnou společností, založenou městem Kopřivnice a společností TATRA, a. s.

Třetí kapitola bude, stejně jako druhá, zaměřena teoreticky a to na oblast muzejnictví v České republice. Muzejnictví spadá do oblasti kultury, proto nejdříve vymezíme samotnou kulturu, její financování, statky a legislativu. V druhé polovině třetí kapitoly se budeme zabývat oborem muzejnictví.

Ve čtvrté kapitole si představíme vybrané muzeum – Regionální muzeum v Kopřivnici, o. p. s. a provedeme analýzu hospodaření tohoto muzea za období čtyř let (2009 – 2012). Za jednotlivé roky budou popsány náklady a výnosy muzea, zjistíme výsledek hospodaření. Kapitola bude také zaměřena na aktiva a pasiva společnosti, tedy na majetek a zdroje jeho krytí.

V kapitole páté provedeme zhodnocení muzea, porovnáme jednotlivé i celkové náklady a výnosy za jednotlivé čtyři roky a poskytneme návrhy na zlepšení hospodaření.

V poslední kapitole, šesté, shrneme poznatky a závěry, které vyplývají z analýzy hospodaření muzea.

2 Neziskové organizace v ČR

Pojem nezisková organizace není v České republice definována konkrétním právním předpisem. Neziskové organizace jsou považovány za subjekty (právnícké osoby), které nejsou založeny za účelem podnikání. Hlavním cílem není dosažení zisku, ale uspokojování potřeb občanů. Dosažený zisk organizace používá k naplňování svých cílů, ke svému rozvoji.

Než se začneme zabývat tématem neziskové organizace v ČR, je nutné pochopit, jak tyto organizace fungují a proč existují. Je důležité znát vymezení prostoru v národním hospodářství.

2.1 Členění národního hospodářství podle principu financování

Z hlediska principu financování se národní hospodářství dělí na ziskový (tržní) a neziskový (netržní) sektor. Ziskový sektor je ta část národního hospodářství, která je financována z prostředků získaných subjekty ziskového sektoru z prodeje statků. Hlavním cílem subjektů tohoto sektoru je dosažení zisku.

V neziskovém sektoru subjekty produkují smíšené statky a získávají prostředky na svou činnost převážně z přerozdělovacích prostředků. Cílem netržního sektoru není dosažení zisku, ale realizace poslání a z něj vyplývající užitky. Dělíme ho na neziskový veřejný sektor, soukromý sektor a sektor domácností.

Neziskový veřejný sektor je ta část národního hospodářství, která zabezpečuje veřejné statky, je financována z veřejných rozpočtů a je řízená veřejnou správou. O rozsahu produkce statků a služeb se rozhoduje veřejnou volbou. Podléhá veřejné kontrole ze strany občanů a to prostřednictvím zvolených zástupců. Cílem tohoto sektoru je poskytování veřejné služby.

Neziskový soukromý sektor je financován ze soukromých financí fyzických či právnických osob, které se dobrovolně rozhodly vložit své peníze pro konkrétní účel, aniž by z tohoto vkladu očekávali zisk. Cílem není dosažení zisku, ale přímého užitku.

Sektor domácností má v rámci národního hospodářství významnou roli svým začleněním do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktů, faktorů a kapitálu.¹

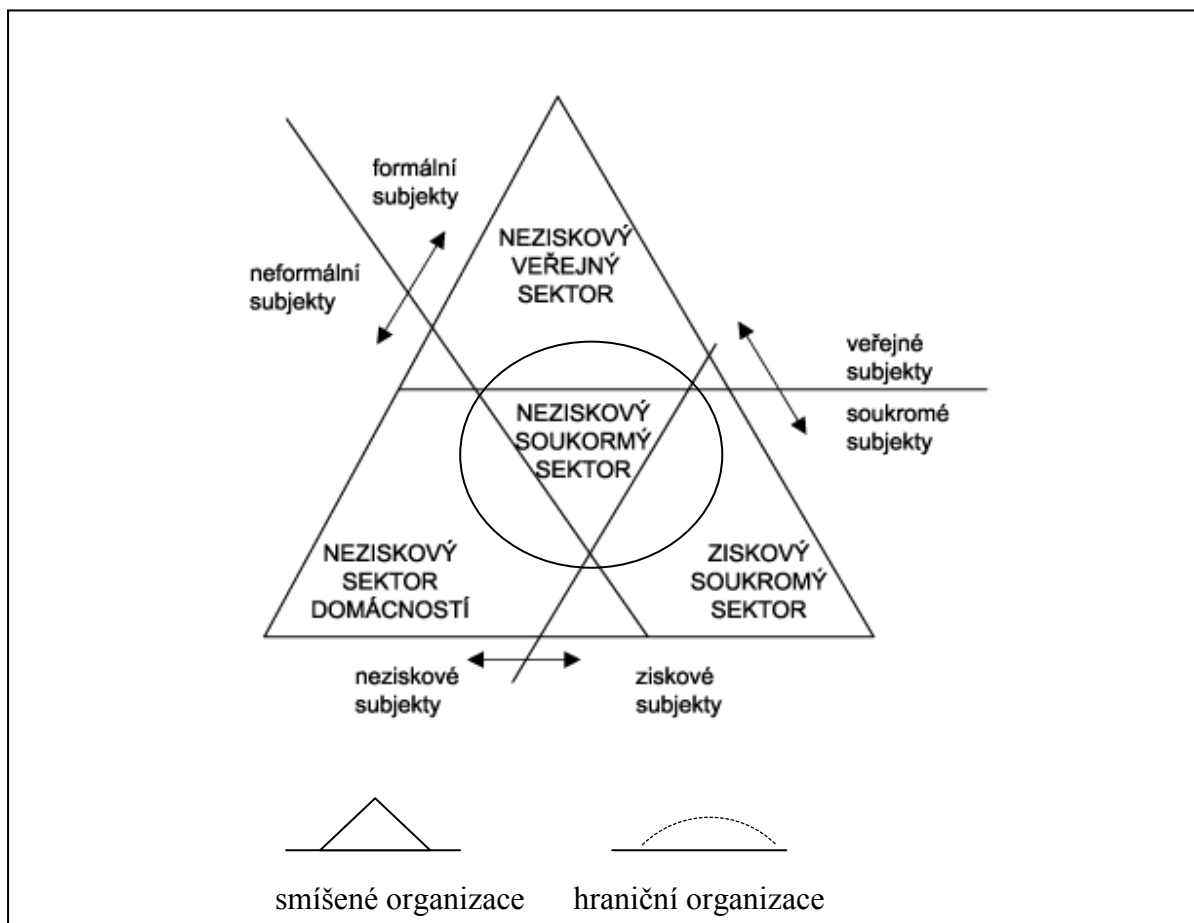
¹ REKTORÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

2.2 Členění národního hospodářství podle Pestoffa a Haláska

Victor A. Pestoff a Dušan Halásek používají pro znázornění národního hospodářství tři kritéria – kritérium financování, vlastnictví a míry formalizace. Pro znázornění čtyř sektorů použili plochu trojúhelníku, která obsahuje:

- ziskový soukromý sektor,
- neziskový veřejný sektor,
- neziskový soukromý sektor,
- neziskový sektor domácností.

Obrázek 2.1 Pestoffův model

Zdroj: REKTOŘÍK, J. a kol. Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

Model je rozdělen prostřednictvím třech přímek, které představují daná kritéria. Kritérium financování dělí národní hospodářství na ziskový a neziskový sektor. Kritérium vlastní

rozděluje hospodářství na sektor soukromý a veřejný a kritérium míry formalizace dělí hospodářství na sektor formální a neformální.

V ploše trojúhelníku se nacházejí zóny (organizace), které mají znaky společné pro dva či více sektorů. Jde o smíšené a hraniční organizace. Příkladem smíšené organizace, je například soukromá střední škola a jako příklad hraniční organizace je penzijní fond.

V horní části trojúhelníku se nachází veřejný sektor, v pravé části je zobrazen soukromý ziskový sektor a v levé části najdeme neziskový sektor domácností.

V prostřední části trojúhelníku je vymezen neziskový soukromý sektor, který je definován zároveň všemi třemi kritérii.²

2.3 Kritéria neziskových organizací

Pro pochopení poslání a cílů neziskových organizací si organizace rozdělíme podle jednotlivých kritérií:

- kritérium zakladatele,
- kritérium globálního charakteru poslání,
- kritérium právně organizační normy,
- kritérium způsobu financování,
- kritérium charakteristiky realizovaných činností.

Podle **kritéria zakladatele**, dělíme neziskové organizace na:

- a) organizace, které jsou založené veřejnou správou nebo samosprávou,
- b) organizace, které jsou založeny soukromou fyzickou či právnickou osobou,
- c) organizace, které vznikly jako veřejnoprávní instituce.

Podle **kritéria globálního charakteru poslání**, dělíme neziskové organizace na:

- a) organizace veřejné prospěšné (založené za účelem poskytování veřejných a smíšených statků),
- b) organizace vzájemně prospěšné (založené za účelem vzájemné podpory skupin občanů).

² REKTORÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

Podle **kritéria právně organizační normy** se neziskové organizace dělí na:

- a) organizace, které jsou založeny podle zákonů č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů,
- b) organizace, založené podle ostatních zákonů, které jsou platné pro neziskové organizace,
- c) organizace, které jsou založeny podle zákona č. 513/1991 Sb. – obchodní zákoník a organizace s obdobným charakterem.

Podle **kritéria financování** dělíme neziskové organizace na:

- a) organizace, které jsou financovány zcela z veřejných rozpočtů,
- b) organizace, které jsou financovány zčásti z veřejných rozpočtů,
- c) organizace, které jsou financovány z různých zdrojů,
- d) organizace, které jsou financovány především z výsledků realizace svého poslání.

Neziskové organizace charakterizujeme znaky (**kritérium charakteru**):

- a) společnými pro všechny typy neziskových organizací:
 - jsou právnickými osobami,
 - nejsou založeny za účelem podnikání,
 - nejsou založeny za účelem produkce zisku,
 - uspokojují konkrétní potřeby občanů a komunit,
 - mohou, ale nemusí být financovány z veřejných rozpočtů,
- b) společnými jen pro soukromé neziskové organizace:
 - mají ze zákona povolenou svoji autonomii ve vztahu k vnějšímu okolí,
 - členství v těchto organizacích je realizováno výhradně na principu dobrovolnosti,
 - vytváří většinou neformální struktury sympatizantů, ale vždy v rámci legislativy, podle které byly založeny a podle které realizují svou činnost.³

2.4 Důvody existence neziskových organizací

Důvodem existence organizací působících ve veřejném neziskovém sektoru je jejich poslání. To znamená, že se podílejí na výkonu veřejné správy na úrovni státu, regionu či obce.

³ REKTORČÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

Organizace soukromého neziskového sektoru jsou zde proto, že lidé, žijící a spolupracující ve vymezeném prostoru organizují a vzájemně usměrňují své jednání, podílí se na veřejné politice.⁴

Neziskové organizace nejsou zakládány za účelem dosažení zisku, ale slouží převážně pro splnění veřejně prospěšných cílů a zabezpečování veřejných statků. Může zabezpečovat také tzv. hraniční statky, které jsou na hranici mezi soukromými a veřejnými statky.

Posláním je také napravovat a odstraňovat důsledky, které vznikly tržním selháním. Jedná se například o odstraňování následků negativních externalit.⁵

2.5 Typologie neziskových organizací

Organizace působící v neziskovém sektoru můžeme rozdělit do pěti skupin:

1. Neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné, s globálním posláním vzájemně prospěšné činnosti.
2. Neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné, s globálním posláním veřejně prospěšné činnosti.
3. Neziskové veřejnoprávní organizace typu organizačních složek a příspěvkových organizací státu a samosprávných územních celků s globálním posláním veřejná správa a veřejně prospěšná činnost.
4. Neziskové ostatní veřejnoprávní organizace, s globální posláním veřejně prospěšná činnost.
5. Neziskové soukromoprávní organizace typu obchodních společností a jim podobných s možností globálního poslání veřejně i vzájemně prospěšné činnosti.⁶

Tato bakalářská práce bude zaměřena na skupinu druhou, tedy neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné, s globálním posláním veřejně prospěšné činnosti, do které spadají obecně prospěšné společnosti.

⁴ REKTORÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

⁵ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2005, 556 s. ISBN 80-7357-052-1

⁶ REKTORÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

2.6 Přehled neziskových organizací dle legislativy, platné do konce roku 2013

Než se začneme podrobněji zabývat obecně prospěšnými společnostmi, představíme si neziskové organizace, které spadají do prvních dvou vybraných skupin.

Do skupiny neziskové soukromoprávní organizace vzájemně prospěšné, s globálním posláním vzájemně prospěšné činnosti spadá:

- občanské sdružení,
- zájmová sdružení právnických osob,
- sdružení bez právní subjektivity.

Neziskové soukromoprávní organizace veřejně prospěšné, s globálním posláním veřejně prospěšné činnosti zahrnují:

- nadace a nadační fondy,
- politické strany a politická hnutí,
- církve a náboženské společnosti,
- obecně prospěšné společnosti.

Tyto PO se řídily legislativou, platnou do konce roku 2013. Došlo ke zrušení zákonů, podle kterých se organizace řídily. Výjimku tvoří církve a náboženské společnosti. Zákon o církvích zůstává v novém občanském zákoníku zachován. Znamená to, že i nadále mohou vznikat nové PO. Platný zůstává také zákon o obecně prospěšných společnostech, avšak pouze pro společnosti, které vznikly do konce roku 2013. Od 1. ledna 2014 již nové obecně prospěšné společnosti nemohou vznikat.

2.7 Změny v neziskových organizacích podle nového občanského zákoníku

Dne 1. ledna 2014 vstoupil v platnost nový občanský zákoník (NOZ), který zahrnuje, mimo jiné, změny v oblasti neziskových organizací. Dosud založené PO se musí seznámit s novou úpravou zákoníku, a aby s ním byly v souladu, musí opravit zakladatelské listiny, statuty, stanovy a upravit název. Ode dne platnosti nového občanského zákoníku budou všechny PO zapisovány do veřejných rejstříků. Změny se týkají především PO uvedených v následujících odstavcích.

Občanská sdružení: Zákon o sdružování občanů je zrušen a od 1. ledna 2014 již nová občanská sdružení nemohou vznikat. Sdružení, která vznikla do 31. prosince 2013, zůstávají zachována a budou považována za spolky, pouze dojde ke změně v označení právní formy.

Nadace a nadační fondy: Stávající zákon o nadacích a nadačních fondech se také ruší a pro nadace a nadační fondy bude platit právní úprava obsažena v novém občanském zákoníku. Tyto PO se musí seznámit s novou právní úpravou, do dvou let musí upravit zakládací listinu a název.

Církevní právnická osoba: Zákon o církvích zůstává v novém občanském zákoníku zachován. Znamená to, že i nadále mohou vznikat nové PO, které se však musí řídit změnami v ostatních částech NOZ.

Obecně prospěšná společnost: Zákon o obecně prospěšných společnostech je NOZ zrušen a od 1. ledna 2014 nemohou vznikat nové OPS. Společnosti založené do 31. prosince 2013 se budou řídit nadále zákonem o obecně prospěšných společnostech.⁷

2.8 Nové právní formy podle nového občanského zákoníku

Podle nového občanského zákoníku budou vznikat nové právnické osoby a to:

- spolky,
- ústavy,
- nadace,
- nadační fondy.

Spolkem se rozumí PO, která se zakládá za účelem naplnění cílů a zájmů jeho zakladatelů. Založen může být minimálně třemi osobami a vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku. Stanovy musí obsahovat název se slovem „spolek“ či „zapsaný spolek“, sídlo, účel, práva a povinnosti členů a určení statutárního orgánu. Spolek může i podnikat a zisk se použije pro podporu a dosažení cílů spolku. Mezi orgány patří: statutární orgán, nejvyšší orgán, kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány, které jsou uvedené ve stanovách. Funkční období jednotlivých členů orgánů je 5 let.

⁷ *Asociace nestátních neziskových organizací JMK: Průvodce novým občanským zákoníkem pro NNO* [online]. 2014 [cit. 2014-02-16]. Dostupné z: <http://www.annojmk.cz/sites/all/files/pravni-poradenstvi/pruvodce-novym-obcanskym-zakonikem-pro-nno-2014.pdf>

Ústav je právnická osoba založena s cílem vykonávat činnosti, které jsou užitečné pro veřejnost. Zakládá se zakládací listinou, která musí obsahovat název se slovem „zapsaný ústav“, sídlo, účel, údaj o výši vkladu, počet členů správní rady. Vznik je dán dnem zápisu do veřejného rejstříku. Také ústavy mohou podnikat, ale zisk může být určen pouze k podpoře a dosažení daného cíle. Mezi orgány patří ředitel (statutární orgán) a správní rada.

Nadace je účelové sdružení majetku, které může být obecně prospěšné nebo dobročinné. Nadace může podnikat, avšak v případě, že se jedná o vedlejší činnost a dosažený zisk bude použit k dosažení účelu. Název nadace musí obsahovat slovo „nadace“ a označení, které poukazuje na její účel. Zakládá se nadační listinou, která musí obsahovat – formu veřejné listiny, název se slovem „nadace“, sídlo, zakladatelé, účel, vklady, nadační kapitál a orgány. Vznik je dán dnem zápisu do veřejného rejstříku. Před samotným vznikem musí být splněna vkladová povinnost. Souhrn všech vkladů musí být alespoň 500 000 Kč. I nadace má své orgány a to správní radu (statutární orgán) a dozorčí radu (kontrolní a revizní orgán). Oba orgány mají alespoň 3 členy a funkční období je 5 let. Dozorčí rada je zřízena v případě, že nadační kapitál je desetkrát vyšší než 500 000 Kč. V případě, že celkový kapitál je nižší, funkci dozorčí rady vykonává revizor.

Nadační fondy jsou účelovým sdružením majetku. Nemají přesně danou minimální výši vkladu, nemají nadační jistinu ani kapitál. U těchto fondů se nepředpokládá dlouholetá existence a počítá se s tím, že po dosažení účelů zanikne. Název musí obsahovat slovo „nadační fond“ a zakládá se zakládací listinou, která musí obsahovat název, sídlo, jméno zakladatele, vymezení účelu, počet členů správní a dozorčí rady, údaj o výši vkladu. Vznik je dán opět dnem zápisu do veřejného rejstříku.⁸

2.9 Obecně prospěšné společnosti

V předchozích kapitolách bylo již zmíněno, že od 1. ledna 2014 nové obecně prospěšné společnosti nemohou vznikat a OPS, které vznikly do konce roku 2013, se řídí zákonem č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech.

Jsou právnickými osobami a poskytují veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených podmínek. Hospodářský výsledek těchto organizací se nesmí přerozdělovat

⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník. Dostupný z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>

ve prospěch zakladatelů, členů ani zaměstnanců a musí být použit výhradně na poskytování služeb, pro které byly tyto společnosti založeny.

Zakládají se zakládací smlouvou, která musí být podepsána všemi zakladateli a zapsaná do rejstříku OPS a to u příslušného rejstříkového soudu. Zakládací smlouva musí obsahovat název, sídlo, identifikaci zakladatelů, identifikační data členů správní rady, dozorčí rady, způsob jednání orgánů a majetkové vklady zakladatelů společnosti.

Při zániku OPS nemůže být majetek vrácen zakladateli. Nejprve musí být tento majetek nabídnut obci a v případě jejího nezájmu přebírá majetek Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.⁹

2.9.1 Orgány obecně prospěšných společností

Statutární orgány tvoří:

- správní rada,
- dozorčí rada,
- ředitel.

Správní rada ze zákona vydává statut OPS, dohlíží na činnost společnosti, jmenuje a odvolává ředitele, schvaluje rozpočet i jeho změny. Zasedání probíhá minimálně dvakrát za rok. Skládá se minimálně ze 3 členů a maximálně z 15 členů, avšak celkový počet musí být vždy dělitelný číslem 3. Osoba, která je členem správní rady, nemůže být zároveň členem dozorčí rady. Funkční období je tříleté. Po uplynutí funkčního období může být člen zvolen opětovně, avšak nemůže vykonávat funkci déle než dvě po sobě jdoucí funkční období.

Dozorčí rada je kontrolním orgánem obecně prospěšné společnosti a je jmenována zakladatelem společnosti. Je povinna přezkoumávat roční účetní závěrku a výroční zprávu, dohlížet na vývoj činnosti v souladu se zákony a se zřizovací listinou. Dozorčí rada se skládá minimálně ze 3 a maximálně ze 7 členů a ti volí svého předsedu. Rada je zřizována u těch OPS, které mají majetek vložený státem, obcí nebo krajem.

Ředitel je výkonným orgánem společnosti a může jím být jakákoliv bezúhonná fyzická osoba, která ale nesmí být členem správní ani dozorčí rady.

⁹ REKTORČÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

2.9.2 Hospodaření OPS

Obecně prospěšné společnosti se zakládají za účelem poskytování obecně prospěšných služeb. Společnost může provozovat i jiné činnosti, ale to za podmínky, že doplňkovou činností bude dosaženo účinnějšího využití prostředků OPS. Zároveň doplňková činnost nesmí ohrozit kvalitu, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb. Společnost se nesmí účastnit na podnikání jiných osob.¹⁰

Příjmy obecně prospěšných společností jsou tvořeny:

- dotacemi ze státního, krajského nebo obecního rozpočtu,
- dotacemi ze státních fondů,
- příspěvky a dary od fyzických a právnických osob,
- příjmy z vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti.¹¹

2.9.3 Zánik a zrušení

Nyní si povíme něco o zániku obecně prospěšných společností. Zániku předchází zrušení a to s likvidací či bez likvidace a následný zánik nastává dnem výmazu z rejstříku.

Ke zrušení může dojít uplynutím doby, na kterou byla společnost založena, dosažením účelu, pro který byla založena, dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady o zrušení obecně prospěšné společnosti, vnitrostátní fúzí nebo rozdělením, dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení OPS, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci, prohlášením konkursu na její majetek.

O zrušení společnosti rozhoduje soud a to na návrh státního orgánu, zakladatele nebo osoby, která osvědčí právní zájem, rozhodne o zrušení a o likvidaci, jestliže:

- v uplynulém roce se nekonalo ani jedno zasedání správní rady OPS,
- nebyly jmenovány orgány OPS a dosavadním orgánům skončilo funkční období před více než rokem,

¹⁰ Zákon č. 248/1995 Sb., ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. Dostupný z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-248-1995-sb-o-obecne-prospesnych-spolecnostech/>

¹¹ REKTOŘÍK, J. a kol. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5

- OPS neposkytuje obecně prospěšné služby uvedené v zakládací listině po dobu delší než šest měsíců,
- provozováním doplňkové činnosti došlo v období šesti měsíců opakovaně k ohrožení kvality, rozsahu a dostupnosti obecně prospěšných služeb, k jejichž poskytování byla obecně prospěšná společnost založena,
- OPS užívá příjmů ze své činnosti a svěřeného majetku v rozporu s tímto zákonem,
- Obecně prospěšná společnost porušuje ustanovení tohoto zákona.

K provedení likvidace jmenuje právní rada likvidátora nebo jej jmenuje příslušný soud podle sídla OPS. Likvidátor zahajuje likvidaci:

- ověřením, že zakladatelé OPS byli včas o likvidaci informováni,
- výzvou k věřitelům a ostatním osobám likvidací dotčeným, k přihlášení se o svá práva a pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce,
- zveřejněním vstupu OPS do likvidace v Obchodním věstníku,
- oznámením zahájení likvidace obci, v níž OPS sídlí a příslušnému finančnímu úřadu.

Při likvidaci nejdříve dochází ke zpeněžení majetku pro splnění závazků společnosti. V případě, že zakladatelem není ČR ani kraj, likvidační zůstatek je nabídnut obci, ve které má společnost sídlo. Je-li zakladatelem kraj, likvidátor nabídne likvidační zůstatek kraji. Je-li zakladatelem Česká republika, likvidační zůstatek přechází na Českou republiku. Do 30dnů po skončení likvidace podá likvidátor rejstříkovému soudu návrh na výmaz OPS z rejstříku.¹²

2.9.4 Účetnictví a výroční zpráva

OPS je povinna v účetnictví oddělit náklady a výnosy spojené s doplňkovými činnostmi, náklady a výnosy spojené s obecně prospěšnými službami a dále náklady a výnosy, které nepatří do předchozích skupin.

Společnosti, které jsou příjemci dotací nebo jiných příjmů ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce či jiného rozpočtu a jejich celkový objem přesáhne v účetním období 1 milion Kč, musí mít řádnou a mimořádnou účetní závěrku ověřenou auditorem. Společnosti, které ve výši čistého obrátu překročily 10 milionů Kč, musí mít také účetní závěrku ověřenou auditorem

¹² Zákon č. 248/1995 Sb., ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. Dostupný z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-248-1995-sb-o-obecne-prospesnych-spolecnostech/>

Výroční zpráva musí být vypracována a zveřejněna v termínu, který stanoví správní rada, avšak nejpozději do šesti měsíců po skončení účetního období. Účelem výroční zprávy je informovat o činnost a hospodaření OPS.

Výroční zpráva musí obsahovat, kromě zákonem stanovených záležitostí, informace o všech činnostech, které se uskutečnily v účetním období, o lidských zdrojích, o výnosech v členění podle zdrojů, o vývoji a stavu fondů OPS k rozvahovému dni. Dále informace o stavu majetku a závazků OPS k rozvahovému dni a o jejich struktuře, o celkovém objemu nákladů, o změně zakládací listiny a změně ve složení správní rady a dozorčí rady a o změně osoby ředitele, k nimž došlo v průběhu účetního období.¹³

¹³ Zákon č. 248/1995 Sb., ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. Dostupný z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-248-1995-sb-o-obecne-prospesnych-spolecnostech/>

3 Činnost muzeí v ČR

Movité i nemovité kulturní dědictví je hodnotou, která ovlivňuje život společnosti. Nejrozsáhlejší část movitého kulturního dědictví, která je veřejně přístupná, je uložena v muzeích a galeriích.

Muzejnictví je obor, který se především podílí na uchovávání a ochraně movitého kulturního dědictví v České republice a vytváří pro občany představu přírody a dějin společnosti od počátku lidské historie.

Muzea poskytují občanům veřejné služby, jako například výstavy a programy čerpající z muzejních sbírek.¹⁴

3.1 Kultura

Dříve, než se začneme zabývat muzejnictvím konkrétně, je třeba si vymezit pojem kultura.

Kultura přispívá k intelektuálnímu, emocionálnímu i morálnímu rozvoji každého občana a plní vzdělávací funkci. Slovo kultura pochází z latiny a znamená: „to, oč je třeba pečovat“. Tímto slovem se také označuje to, co je odkázáno na soustavnou lidskou péči, bez které by zaniklo.¹⁵

Pohledem ekonoma není na kultuře nic zvláštního, jedná se o proces, v rámci kterého vznikají statky, které svou spotřebou uspokojují něčí potřeby. Kultura se od jiných ekonomických odvětví neliší. Její fungování je založeno na interakci nabídky a poptávky za účelem směny. Převážná část produkce odvětví kultury je pro nezájem ze strany podnikatelských subjektů z tržní směny vyloučena, i když mohou mít tyto statky velký vnitřní kapitál. Z tohoto důvodu jsou mnohé kulturní statky poskytovány prostřednictvím či s pomocí veřejné správy.¹⁶

Provoz divadel, knihoven, muzeí, galerií a kin je financován z prostředků územních rozpočtů. Hlavním cílem je zpřístupnit kulturní hodnoty veřejnosti a vytvořit podmínky pro aktivní spoluúčast občanů na vytváření a vnímání uměleckých hodnot.

¹⁴ Usnesení vlády České republiky ze dne 1. prosince 2010 č. 862 o koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2010 až 2014. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/muzea-galerie-a-ochrana-moviteho-kulturniho-dedictvi/koncepce/koncepce-ucinnejsi-pece-o-movite-kulturni-dedictvi-v-ceske-republice-na-lea-2010---2014-78614/>

¹⁵ HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008. 238 s. ISBN 978-80-248-1854-2

¹⁶ ŠKARABELOVÁ, Simona a kol. *Ekonomika kultury a masmédií*. 1. vyd. Brno: ESF MU, 2007. 210 s. ISBN 978-80-210-4267-4.

Nejčastější právní formou, působící v oblasti kultury, je příspěvková organizace. V této seminární práci se ale budeme zaměřovat na obecně prospěšnou společnost.

Část místní a regionální kultury je velmi významná z národohospodářského hlediska, tedy z hlediska zaměstnanosti, objemu vyplácených mezd, realizovaných ve výdajích domácností, odvodů z vyplácených mezd atd.¹⁷

3.2 Kulturní statky

Kulturním statkem v nejširším pojetí je smíšený kolektivní statek, na jehož produkci a spotřebě má stát zájem, ale jehož velikost a skladbu přímo neurčuje. Stát nese část nákladů na pořízení těchto statků v rámci veřejných rozpočtů. Část nákladů nese i občan, který zde investuje v rámci svých preferencí.

Mezi kulturní statky patří:

- **čistě veřejné statky** – spotřeba těchto statků je charakterizována všemi znaky veřejného statku a spotřeba může být:
 - automatická – např. péče o kulturní památky,
 - fakultativní – např. využívání rozhlasu a televize,
- **smíšené veřejné statky** – část nákladů na jejich spotřebu nese jak občan, tak stát. Příkladem je návštěva dotovaného divadelního představení, prohlídka státního hradu apod. Spotřebu smíšených statků můžeme rozdělit podle počtu jimi ovlivněných obyvatel na:
 - národní – mají vliv na nejširší vrstvy národa,
 - lokální – ovlivňují pouze omezený okruh obyvatel,
- **soukromé statky** – náklady na spotřebu statků nese občan sám. Příkladem může být koupě uměleckého díla za tržní cenu.¹⁸

3.3 Legislativa platná v kultuře

V České republice není kultura jako celek konkrétně vymezena žádnou legislativní normou, která by stanovovala priority. Pouze jednotlivé oblasti kultury jsou legislativně ošetřeny.

¹⁷ HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008. 238 s. ISBN 978-80-248-1854-2

¹⁸ HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008. 238 s. ISBN 978-80-248-1854-2

Ministerstvo kultury člení právní předpisy do několika skupin:

- umění, knižní kultura a knihovny,
- státní památková péče,
- ochrana movitého kulturního dědictví, muzea a galerie,
- hromadné sdělovací prostředky a kinematografie,
- provádění autorského zákona.

Téma této bakalářské práce spadá do skupiny ochrana movitého kulturního dědictví, muzea a galerie. Ministerstvo kultury pro tuto skupinu vymezuje následující zákony:

- zákon č. 148/1949 Sb., o Národní galerii v Praze,
- zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů.

V této oblasti je současně platná i spousta Nařízení vlády a vyhlášek, které vydává ministerstvo.¹⁹

3.4 Financování kultury

Kultura v nejširším pojetí je smíšený kolektivní statek a část nákladů na jeho pořízení je financována příslušným občanem, tedy spotřebitelem. Zbylá část nákladů je financována z veřejných rozpočtů a to z rozpočtu státního, rozpočtu krajů a rozpočtů municipalit. Důležitou roli v oblasti financování kultury sehrává i financování z fondů Evropské Unie.

Množství produkovaných kulturních činností a produktů je stále větší. Vzhledem k technickému pokroku a rozvoji společnosti je rozsah těchto činností a produktů o mnoho kvalitnější.

O rozsahu financování kultury je rozhodováno prostřednictvím společenského zájmu o produkci kulturních statků. Především jde o to, kolik chce občan vlastní vůlí vynaložit na umění, vědu, památkou péči a ostatní složky kultury.

¹⁹ HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008. 238 s. ISBN 978-80-248-1854-2

Činnosti v kultuře jsou až na výjimky ztrátové a cílem je zajistit, aby ztráta byla co nejnižší. Centrálním zdrojem pro financování výdajů kultury je státní rozpočet a příslušné fondy, tedy Státní fond kultury ČR a Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie. Ministerstvo kultury ČR využívá prostředky na provoz příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je Ministerstvo kultury. Dále jsou prostředky poskytovány na památkovou péči, na financování grantů pro občanská sdružení, poskytování dotací územním rozpočtům a financování činností muzeí a knihoven, které jsou zřízeny krajem.

Místní kultura je financována z prostředků municipálních rozpočtů. Mezi kulturní činnosti na úrovni municipalit patří: provoz knihoven, muzeí, galerií, kulturních středisek spolků a sdružení. Poskytované podpory se podle způsobu, kterým jsou příslušné podpory na produkci kulturních statků produkovány, dělí na přímé a nepřímé.

Mezi zdroje přímé podpory patří:

- prostředky od ziskových subjektů a z veřejných rozpočtů,
- prostředky z vlastní činnosti,
- výnosy z veřejných sbírek,
- prostředky z vybíraných poplatků,
- příspěvky od nadací, fondů a loterií.

Zdroje nepřímé podpory jsou:

- daňové úlevy pro neziskové organizace, které produkují kulturní statky,
- daňové úlevy pro umělce a umělecké instituce.²⁰

3.5 Kulturní politika

Státní kulturní politika je schválená na období od roku 2009 až 2014. Navrhuje soubor opatření, jejichž realizace pomůže překonat letité nahlížení na kulturu.

Kultura tvoří bohatství státu a napomáhá překonávat důsledky sociálních rozdílů. Přispívá ke vzdělanosti, kreativitě, sebedůvěře i hrdosti na regionální, národní i nadnárodní kulturní dědictví. Pomáhá chápat svět v souvislosti s minulostí, současností i budoucností.

²⁰ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2005, 556 s. ISBN 80-7357-052-1

Stát, kraje, obce a jejich instituce mají za úkol podporovat kulturu jako takovou a především ji mají propojit s ostatními oblastmi společnosti.

Kulturní politika stanovuje 4 prioritní cíle tak, aby co nejvíce pokrývaly požadované dimenze kultury a aby byly zároveň vnitřně konzistentní a vůči ostatním cílům dostatečně svébytné. Jedná se o tyto cíle:

- **Ekonomická a společenská dimenze.** Cílem je využít přínosů umění a kulturního dědictví tak, aby došlo ke zvýšení konkurenceschopnosti.
- **Občanská dimenze – rozvoj osobnosti.** Cílem je zvýraznit roli kultury v individuálním profesním a osobnostním růstu občanů.
- **Role státu, krajů a obcí při podpoře zachování a tvorby kulturních hodnot.** Cílem je poskytovat přímou i nepřímou podporu uchování existujících kulturních hodnot a nakládání s nimi.
- **Role státu při tvorbě pravidel.** Cílem je vytvářet transparentní a nediskriminační prostředí pro kulturní aktivity a jejich podporu z úrovně státu, krajů a obcí.²¹

3.6 Muzejnictví v ČR

Veřejně nejprístupnější část movitého kulturního dědictví je uložena právě v muzeích a galeriích. Muzejnictví je obor, který se podílí na shromažďování, uchovávání a ochraně movitého kulturního dědictví v České republice a na vytváření obrazu přírody a dějin společnosti od samého počátku známé historie lidské civilizace. Muzea poskytují občanům veřejné služby, především výstavy a programy čerpající z muzejních sbírek, které jsou určeny pro návštěvníky muzeí.

Prostřednictvím různých publikací, zpřístupňování sbírek badatelů a dalšími formami poskytování poznatků získaných studiem sbírek, které se pak stávají součástí učebnic, literatury, dokumentárních i hraných filmů atd., přispívají nepřímo ke zprostředkování obrazu přírody a dějin společnosti i pro nejširší veřejnost, včetně části, která muzea pravidelně nenavštěvuje.²²

²¹ MINISTERSTVO KULTURY ČR. Státní kulturní politika 2009 – 2014, Praha 2009. 105 s. ISBN 978-80-86310-83-1. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-politika/kulturni-politika-fresh.pdf>

²² Usnesení vlády České republiky ze dne 1. prosince 2010 č. 862 o koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2010 až 2014. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/muzea-galerie-a-ochrana-moviteho-kulturniho-dedictvi/koncepce/koncepce-ucinnejši-pece-o-movite-kulturni-dedictvi-v-ceske-republice-na-lea-2010---2014-78614/>

Sbírkou muzejní povahy je sbírka, která je významná pro prehistorii, historii, umění, literaturu, techniku, přírodní nebo společenské vědy. Je tvořena souborem sbírkových předmětů, které jsou shromážděny lidskou činností. Sbírkovým předmětem je movitá věc či nemovitost, případně soubor těchto věcí.

Muzeum je instituce, která získává a shromažďuje přírodniny a lidské výtvořiny pro vědecké a studijní účely. Zkoumá prostředí, z něho jsou přírodniny a lidské výtvořiny získávány a z vybraných přírodnin a lidských výtvořin vytváří sbírky, které trvale uchovává, eviduje či odborně zpracovává. Umožňuje přístup všem občanům. Muzeum, které se specializuje na sbírky výtvarného umění, je nazýváno galerií.

Veřejnými službami, které poskytují muzea či galerie jsou služby, které slouží k uspokojování kulturních, výchovných, vzdělávacích a informačních potřeb veřejnosti. Tyto veřejné služby jsou financovány zcela nebo z části z veřejných rozpočtů.²³

Sbírky muzejní povahy musí být trvale uchovávány. To znamená, že sbírkové předměty musí být ukládány takovým způsobem, který vylučuje jejich zničení či poškození. Sbírky musí být uchovávány v prostorách, ve kterých jsou zajištěny odpovídající fyzikální a chemické podmínky, jako stálá teplota vzduchu, stálá přiměřená vlhkost. Musí být zajištěna ochrana proti požáru, proti poškození vodou či chemickými látkami. Prostory musí být vybaveny mechanickými nebo elektronickými ochrannými systémy. Sbírkové předměty musí být pravidelně ošetřovány před působením škodlivých organismů, tedy proti bakteriím, plísním, houbám apod.

Každý sbírkový předmět musí být evidován ve sbírkové evidenci každého vlastníka sbírky. Tato evidence obsahuje záznamy ke každému sbírkovému předmětu, evidenční číslo sbírky, počet kusů.

Každoročně probíhá inventarizace sbírek. Počet sbírkových předmětů každé sbírky určený k inventarizaci se stanoví tak, aby každá sbírka byla inventarizována v úplnosti nejpozději

²³ Zákon č. 122/2000 Sb., ze dne 7. dubna 2000 o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Dostupný z: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/muzea-galerie-a-ochrana-moviteho-kulturniho-dedictvi/pravni-predpisy-a-metodicke-pokyny/122-z-082012.pdf>

v průběhu 10 let. U sbírek čítajících více jak 500 000 věcí movitých v průběhu 15 let. Inventarizace se zaznamenává v systematické evidenci, případně chronologické.²⁴

3.6.1 Centrální evidence

Centrální evidenci vede Ministerstvo kultury a zapisuje zde sbírky, jejichž vlastníkem je Česká republika nebo územní samosprávný celek. Sbírký, které vlastní ostatní vlastníci se do této evidence zapisují pouze tehdy, rozhodne-li o tom ministerstvo na základě žádosti vlastníka sbírky. Zapisují se zde pouze ty sbírky, které se trvale nacházejí na území ČR a které obsahují nejméně 5 sbírkových předmětů. Centrální evidence je veřejnosti přístupná.

Do centrální evidence se zapisuje:

- název sbírky,
- popis sbírky – její charakteristiku, obor, který dokumentuje, označení území, ze kterého jsou sbírkové předměty získávány, časové období,
- seznam sbírkových předmětů či výčet evidenčních čísel jednotlivých sbírkových předmětů,
- místo uložení sbírky,
- vlastník sbírky (ČR, územní samosprávný celek nebo jméno, příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu fyzické osoby, název a sídlo právnické osoby, včetně organizační složky)
- správce sbírky,
- evidenční číslo sbírky, které přidělí ministerstvo,
- datum zápisu sbírky do centrální evidence.

V případě, že dojde ke změně údajů, je vlastník sbírky povinen do 15 dnů ode dne, kdy došlo ke změně, podat ministerstvu písemný návrh na změnu zápisu v centrální evidenci. Do 15 dnů, ode dne doručení návrhu, provede ministerstvo změnu.

Ke zrušení zápisu sbírky z centrální evidence dochází v případě, že:

- sbírka přestane naplňovat znaky sbírky muzejní povahy a k rozhodnutí si ministerstvo vyžádá stanovisko Rady,

²⁴ Vyhláška Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., ze dne 28. července 2000, kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Dostupný z: <http://www.cz-museums.cz/UserFiles/File/Deni%20v%20oboru/Legislativa/275.pdf>

- sbírka nebo sbírkové předměty byly fyzicky zničeny v takovém rozsahu, že sbírka přestala být ve své celistvosti významná,
- sbírka se stane součástí jiné sbírky.

I v případě, že by nebyly splněny tyto podmínky, může ministerstvo zrušit zápis a to na základě žádosti vlastníka sbírky. Toto právo ale nemá stát ani územní samosprávný celek.

Vlastník sbírky, která je zapsaná do centrální evidence, má právo na odbornou pomoc, kterou povinně musí poskytnout organizace státu nebo územního samosprávného celku. Za odbornou pomoc se považuje odborné určení sbírkových předmětů, jejich třídění, odborné určení, způsob ukládání, restaurování apod. Dále má právo na služby, které povinně za úplatu musí poskytnout organizace státu nebo územního samosprávného celku určené ministerstvem.

Vlastníci sbírky, zapsané v této evidenci, mohou získat příspěvky z veřejných prostředků na vybavení objektů zabezpečovacími a protipožárními systémy, preparaci, konzervování, restaurování sbírkových předmětů. Dále příspěvek na instalaci expozic a výstav, na zpřístupnění expozic a výstav osobám s omezenou schopností pohybu a orientace.

Sbírky či sbírkové předměty, které jsou v evidenci zapsány, lze vyvážet i do zahraničí. Vývoz je umožněn pouze v případě vystavování, veřejného předvádění vzhledu, preparace, konzervování, restaurování či vědeckého zkoumání. Pro vývoz vydává ministerstvo povolení na základě žádosti vlastníka sbírky. Povolení je vydáno pouze v případě, že vývoz neohrozí fyzickou podstatu sbírky či sbírkových předmětů a musí být poskytnuty dostatečné právní záruky pro vrácení zpět do České republiky. Sbírky a sbírkové předměty lze dočasně vyvézt z území ČR poleve lhůtě 1 roku ode dne vydání rozhodnutí ministerstva a to na dobu, kterou rozhodne ministerstvo.²⁵

²⁵ Zákon č. 122/2000 Sb., ze dne 7. dubna 2000 o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Dostupný z: <http://www.cz-museums.cz/UserFiles/File/Deni%20v%20oboru/Legislativa/122.pdf>

3.7 Swot analýza muzejnictví v ČR

Swot analýza je metoda, která zobrazuje silné a slabé stránky a zároveň příležitosti a hrozby, které jsou spojeny s určitým projektem, politikou, podnikáním a podobně. Cílem této metody je vyhodnocení fungování, zjištění problémů či stanovení nových možností růstu.

Tabulka 3.1 Swot analýza

Silné stránky muzeí	Slabé stránky muzeí
Úroveň právní ochrany sbírek je velmi dobrá.	Platové podmínky pro zaměstnance muzeí a galerií jsou neuspokojivé.
Zvyšování počtu stálých expozic je na dobré úrovni.	Sbírková činnost muzeí a galerií neodpovídá moderním poznatkům.
Muzea využívají sbírky, které jsou ve vlastnictví státu a ÚSC.	Úroveň muzeologického vzdělání je nedostačující.
Dochází ke zvyšování úrovně muzejních výstav, muzejních programů a publikací.	Nevyřešený problém pro ukládání a zpracování archeologických nálezů.
Příležitosti pro muzea	Hrozby pro muzea
Dokončení standardizace muzejních činností a zřízení registračního systému muzeí.	Obory nemohou zaměstnat a hlavně zaplatit kvalitní odborníky.
Prostřednictvím digitalizace mohou oslovit velkou část občanů.	Obor není schopen konkurovat na trhu s kulturními statky.
Příležitostí je také využití vzdělávacího potenciálu muzeí a galerií.	Nejsou dostatečně využívány muzejní sbírky.

Zdroj: Usnesení vlády České republiky ze dne 1. prosince 2010 č. 862 o koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2010 až 2014 (vlastní zpracování).

3.8 Statistické údaje v oblasti muzejnictví

V závěru kapitoly si uvedeme pár statistických údajů. K roku 2012 stát zřídil 33 muzeí, kraje zřídily 95 muzeí, obce a města zřídily 270 muzejních institucí.

104 muzeí je privátních. Z toho 58 provozují právnické a fyzické osoby a 46 muzeí provozují občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace, církve a jiné společnosti.

Nejpočetnější skupinu tvoří muzea všeobecná, okolo 60 %. Nejpočetnějšími specializovanými muzei jsou galerie a umělecko-průmyslová muzea (15 %). Muzea zaměřená na průmysl, vědu a techniku zastupují 6 %.

Celkový počet sbírkových předmětů, k roku 2012, je 22 562 tisíc. Z tohoto počtu je 95 % sbírek spravováno v muzeích státních a územních samosprávných celků. Z centrální evidence bylo vyřazeno necelých 7 tisíc předmětů z důvodů nadbytečnosti. Oproti tomu došlo k přírůstku 217 tisíc sbírek. Velká část muzeí se nachází v objektech, které jsou kulturní památkou. Veřejnosti bylo zpřístupněno 2 009 stálých expozic.

Muzea zprostředkovala 590 konferencí a seminářů, vydala 532 publikací a 174 periodických sborníků a tiskovin, 24 audiovizuálních děl.

Z celkového počtu muzeí má 40 % z nich obdobnou knihovnu, která je přístupná veřejnosti. Konkrétně se jedná o 235 muzejních knihoven, které mají 8 473 tisíc knihovních jednotek. Tyto jednotky ale nejsou součástí muzejních sbírek.²⁶

3.8.1 Vývoj vybraných ukazatelů v letech 2004 - 2012

V následující tabulce si uvedeme meziroční srovnání vybraných ukazatelů za období 2005 – 2012. Zaměříme se na počet muzeí, galerií a památníků, na počet expozic a výstav a na počet návštěvníků.

²⁶ ŠÍLOVÁ, H.; LINDNEROVÁ, V. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2012*. Praha: NIPOS, 2013. 44 s. ISBN 978-80-7068-272-2. Dostupné z: http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2013/05/Statistika_kultury_2012_I.KULTURNI_DEICTVI_web.pdf

Tabulka 3.2 Vývoj ukazatelů v letech 2004 - 2011

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet muzeí, galerií, památníků	457	178	487	491	479	477	490	502
Počet expozic a výstav	5 420	5 553	5 640	5 656	5 702	5 675	5 842	6 014
Počet expozic ²⁷	1 691	1 793	1 814	1 855	1 833	1 828	1 868	2 009
Počet výstav ²⁸	3 729	3 760	3 826	3 801	3 869	3 847	3 974	4 005
Počet návštěvníků v tis.	9 032	9 763	10 362	9 587	9 660	9 308	10 018	9 577
Počet návštěvníků na 1 tis. obyvatel	892	952	1 004	919	921	884	955	911

Zdroj: ŠÍLOVÁ, H.; LINDNEROVÁ, V. Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2012. Praha: NIPOS, 2013. 44 s. ISBN 978-80-7068-272-2.

Celkový počet muzeí, galerií a památníků v roce 2012 je v České republice 502. Nepatrné rozdíly mezi jednotlivými roky jsou způsobeny převážně administrativním rázem.

K roku 2012 činil celkový počet expozic a výstav 6 014. V tabulce můžeme vidět, že celkový počet od roku 2004 stále rostl, s výjimkou roku 2010, kdy došlo ke snížení počtu expozic a výstav.

V roce 2012 zavítalo do českých muzeí 9 577 tisíc občanů, což bylo oproti předešlému roku o 441 tisíc návštěvníků méně. V porovnání s ostatními roky se návštěvnost výrazně neměnila.

²⁷ Expozice vychází ze zaměření muzea a trvá více jak 2 roky

²⁸ Výstava může být zpracována téměř na jakémkoliv téma a je krátkodobá (maximálně do 2 let)

4 Analýza činnosti a hospodaření vybraného muzea

Pro analýzu činnosti a hospodaření byla vybrána obecně prospěšná společnost Regionální muzeum v Kopřivnici. V první části kapitoly se zaměříme na představení této společnosti a v další části nahlédneme do hospodaření vybraného muzea.

4.1 Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s.

Regionální muzeum v Kopřivnici, o. p. s. byla založena dne 22. prosince 1997 na základě společného rozhodnutí TATRA, a. s. Kopřivnice a Města Kopřivnice. Město Kopřivnice se rozhodlo každoročně poskytovat muzeu provozní dotaci na běžný chod muzea a společnost TATRA, a. s. zajišťuje odbornou muzejní péči a prezentaci výrobků TATRA. Společnost byla zapsána do rejstříku o.p.s. vedeném u Obchodního soudu v Ostravě dne 31. března 1998. Zakládací smlouvou je dáno:

- **název společnosti:** Regionální muzeum v Kopřivnice, o.p.s.
- **sídlo společnosti:** Záhumenní 367/1, 742 21 Kopřivnice
- **druh poskytovaných obecně prospěšných služeb:** zajišťování provozu muzeí a jejich zpřístupnění veřejnosti
- **statutární orgán společnosti:** ředitel
- **orgány společnosti:** správní rada a dozorčí rada

Společnost byla založena za účelem poskytování veřejných služeb kultury ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb. o evidenci sbírek a je poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb ve smyslu ustanovení § 2 odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb., ve znění zákona č. 483/2004 Sb. Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s. provozuje:

- Technické muzeum TATRA,
- Expozici Emila a Dany Zátokových,
- Muzeum Fojtství,
- Lašské muzeum v Šustalově vile.

Základním posláním společnosti je provozování muzeí a jejich zpřístupnění veřejnosti, provozování jiných doplňkových služeb na základě vydaných živnostenských listů. Na Obecním živnostenském úřadě Městského úřadu v Kopřivnici byly ohlášeny tyto živnosti:

- muzejní a muzeologická činnost výkonu odborné správy muzejních sbírek,

- reklamní a propagační činnost,
- koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje,
- zprostředkování obchodu a služeb,
- pořádání kulturních, konferenčních a kongresových akcí,
- konzultační činnost a poradenství v oboru muzeologie.²⁹

4.2 Hospodaření Regionálního muzea v Kopřivnici, o.p.s.

Regionální muzeum v Kopřivnici získává finanční prostředky pro provoz své organizace různými způsoby. Největší část prostředků je získávána prostřednictvím vstupného od návštěvníků muzeí a z prodeje zboží. Muzeum hospodaří také s provozní dotací, kterou získává od města Kopřivnice.

Výnosy Regionálního muzea v Kopřivnici tvoří:

- tržby z prodeje služeb,
- tržby za prodané zboží,
- úroky,
- přijaté příspěvky (dary),
- provozní dotace.

Dalšími možnými příjmy mohou být příjmy ze smluvních pokut a úroky z prodlení, tržby z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku či z prodeje materiálu.

Náklady Regionálního muzea v Kopřivnici tvoří:

- spotřebované nákupy, které zahrnují spotřebu materiálu, energie a prodané zboží,
- služby, kde jsou zahrnuty opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci,
- osobní náklady, které se skládají ze mzdových nákladů, zákonného sociálního pojištění a zákonných sociálních nákladů,
- daně a poplatky,
- ostatní náklady a to ostatní pokuty a penále, úroky, kursové ztráty,
- poskytnuté členské příspěvky.³⁰

²⁹ Výroční zprávy 2009 – 2012 Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s.

³⁰ Výroční zprávy 2009 – 2012 Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s

Následující část bakalářské práce bude zaměřena na hospodaření muzea za období let 2009 – 2012. V práci bude provedena finanční analýza jednotlivých příjmů a výdajů muzea. Tato analýza bude provedena na základě jednotlivých položek výkazu zisku a ztráty. Dále ukazatele budou vyjádřeny procentuálně v závislosti na celkových příjmech a výdajích muzea.

4.3 Hospodaření muzea za rok 2009

V Regionálním muzeu v Kopřivnici, byl ke dni 31. prosince 2009 evidován přepočtený stav zaměstnanců na 24 pracovníků, z toho 1 pracovník řídící.

Na pracovišti Technického muzea TATRA, došlo kromě zajištění běžného chodu k realizaci následujících akcí a aktivit:

- doprovodné akce v Technickém muzeu – svatby, rauty pro významné hosty Kopřivnice, aj.,
- kompletní inventura nářadí dílen,
- oprava dřevěného modelu Slovenské Strely,
- oprava modelu T 613 long a jeho následné vystavení v expozici,
- oprava T 11 (zelená Líza) do plně funkčního a pojízdného stavu
- oprava T 11 (černá) do plně funkčního a pojízdného stavu,
- montáž další části smaltovaných nápisů a cedulí do expozice TM,
- úpravy masky T 148 a její umístění v expozici,
- výroba soklu pod kompresor Tatra ATE v expozici,
- zajištění rekonstrukce malého příručního skladu,
- doplnění figurín do expozice a další.

V roce 2009 byl sbírkový fond Technického muzea rozšířen a několik položek (např. polní telefon německý, víceúčelový kompresor Tatra, píst motoru T138 a další)

V Muzeu Fojtství byly v roce 2009 provedeny všechny nutné opravy a opatření, které souvisely s každodenní údržbou. Došlo k opravě plotu a opravě střechy tohoto muzea. V rámci údržby byl prováděn pravidelný úklid, sekání trávy, květinová výzdoba a také boj s bujnou vegetací a hmyzem. Do společenskovední sbírky bylo přijato 22 nových sbírkových předmětů, které do muzea darovali občané města či občané blízkého okolí.

Lašské muzeum v Šustalově vile se v roce 2009 věnovalo následujícím činnostem:

- pořádání výstav,
- organizování dalších akcí,
- doplňování aktuálních informací na internetových stránkách muzea,
- aktualizace informací o Regionálním muzeu v Kopřivnici v rámci turistických webů,
- mediální strategie (placená i neplacená reklama a propagace)
- prezentace celého muzea na veletrzích a další aktivity.³¹

Nyní se podíváme na konkrétní výnosy a náklady muzea, které jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 4.1 Výnosy a náklady muzea za rok 2009 (v tis. Kč)

VÝNOSY	v Kč	NÁKLADY	v Kč
Tržby celkem	8 894	Spotřebované nákupy celkem	2 515
Tržby z prodeje služeb	7 910	Spotřeba materiálu	363
Tržby za prodané zboží	984	Spotřeba energie	1 375
Aktivace celkem	230	Prodané zboží	777
Aktivace materiálu a zboží	230	Služby celkem	2 992
Ostatní výnosy celkem	7	Opravy a udržování	128
Smluvní pokuty a úroky	2	Cestovné	31
Úroky	5	Náklady na reprezentaci	7
Tržby z prodeje majetku	19	Ostatní služby	2 826
Tržby z prodeje DN a DH maj.	10	Osobní náklady celkem	6 089
Tržby z prodeje materiálu	1	Mzdové náklady	4 439
Zúčtování opravných položek	8	Zákonné sociální pojištění	1 380
Přijaté příspěvky celkem	42	Zákonné sociální náklady	266
Přijaté příspěvky (dary)	42	Ostatní sociální náklady	4
Provozní dotace celkem	3 133	Daně a poplatky celkem	11
Provozní dotace	3 133	Ostatní daně a poplatky	11
-	-	Ostatní náklady celkem	392
-	-	Jiné ostatní náklady	392
-	-	Odpisy a prodaný majetek	65
-	-	Odpisy DN a DH majetku	65
-	-	Poskytnuté příspěvky celkem	15
-	-	Poskytnuté členské příspěvky	15
VÝNOSY CELKEM	12 325	NÁKLADY CELKEM	12 079
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ 2009 = 246			

Zdroj: Výroční zpráva roku 2009. Vlastní zpracování.

³¹ Výroční zpráva 2009 Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s.

Z následující tabulky vyplývá, že muzeum dosáhlo celkových výnosů ve výši 12 325 000 Kč. Největší výnosovou položkou jsou celkové tržby, které se skládají z tržeb z prodeje služeb a z tržeb za prodané zboží. Tržby z prodeje služeb činí 7 910 000 Kč, což je 64 % z celkových výnosů muzea a tržby za prodané zboží dosahují částky 984 000 Kč, což představuje 8 % výnosů. Další významnou částkou je provozní dotace, kterou Regionální muzeum v Kopřivnici získalo od města Kopřivnice a to ve výši 3 133 000 Kč. Provozní dotace představuje 25 % z celkových výnosů. V roce 2009 došlo i k prodeji majetku. Největší část finančních prostředků z prodeje získalo muzeum prodejem dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Celkový příjem z toho prodaného majetku činil 19 000 Kč, což nepředstavuje ani 1 % z celkových výnosů (konkrétně se jedná o 0,15 %). Muzeum získalo také dary ve výši 42 000 Kč, ale i tato finanční část nedosahuje 1 % (0,34 %). Ostatní položky výnosů představují procentuálně velmi nízká desetinná čísla.

Nyní se podíváme na nákladovou stránku muzea. Celkových nákladů bylo dosaženo ve výši 12 079 000 Kč. Největší podíl na celkových nákladech mají osobní náklady, které jsou tvořeny mzdovými náklady, zákonným sociálním pojištěním, zákonnými sociálními náklady a ostatními sociálními náklady. Celkové osobní náklady dosahují částky 6 089 000 Kč, což je 50 % z celkových nákladů muzea. Druhou největší položkou nákladů jsou celkové služby, které zahrnují opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci a ostatní služby. Celkové náklady na služby představují částku 2 992 000 Kč, procentuálně se jedná o 25 %. Další poměrně velkou položkou jsou celkové spotřebované nákupy, zahrnující spotřebu materiálu, energie a prodané zboží. Spotřebované nákupy dosáhly v roce 2009 částky 2 515 000 Kč, tedy 21 %. Ostatní nákladové položky jsou nižší než 1 %.

V roce 2009 bylo dosaženo kladného výsledku hospodaření ve výši 246 000 Kč. Z tohoto rozboru jsme zjistili, že největší část výnosů je tvořena celkovými tržbami a přijatými provozními dotacemi. Naopak největší část nákladů tvoří osobní náklady, celkové služby a spotřebované nákupy.

4.4 Hospodaření muzea za rok 2010

V Regionálním muzeu v Kopřivnici, byl ke dni 31. prosince 2010 evidován přepočtený stav zaměstnanců na 22 pracovníků, z toho 1 pracovník řídící.

Technické muzeum TATRA v průběhu roku zajišťovalo veškeré činnosti potřebné k administrativnímu chodu a zajištění společnosti podle všech právních norem. Průběžně byly

aktualizované webové stránky muzea – www.tatramuseum.cz. Došlo k přípravě a následně ke spuštění provozu internetového obchodu muzea a na konci roku byl muzeu zřízen účet na Facebooku. V roce 2010 došlo k proškolení v rámci zavádění nových verzí počítačových programů služebních počítačů a byly zajištěny marketingové, propagační a informační aktivity, směřující k široké veřejnosti. Kromě běžného chodu byly pořádány doprovodné akce, byla provedena inventura nářadí dílen, přijaté nové exponáty a další. V tomto roce Technické muzeum TATRA přivítalo miliónového návštěvníka, kterým byl pan Radek Duda se synem Jakubem. Dále v muzeu byly realizovány následující akce a aktivity:

- doprovodné akce – svatby, rauty aj.,
- vytvoření nové expozice „Stará kovárna“,
- kompletní inventura nářadí dílen,
- přijaty nové exponáty – Tatra 613 a motocykl BMW R50,
- restaurování dřevěného modelu autobusu Tatra 114,
- oprava a údržba vozidel Tatra 11 (limuzíny a kabrioletu)
- zjišťování historie vozů, vystavování certifikátů, tisk dokumentace a ostatní služby archivu Technického muzea TATRA.

V Muzeu Fojtství byly v roce 2010 provedeny všechny nutné opravy a opatření, které souvisely s každodenní údržbou. V rámci údržby byl prováděn pravidelný úklid, sekání trávy, úklid sněhu v zimních měsících, květinová výzdoba, sezónní péče o zahradu, křoviny a stromy a kompostování biologického odpadu. Do společenskovední sbírky bylo přijato 12 nových sbírkových předmětů, které byly darovány občany (keramický hrnec, dečka s třásněmi, kalhoty z ručně tkaného plátna, košile z ručně tkaného plátna, skleněná valcha, obraz s náboženským motivem, kosa, srp, brousek, utahovací klíč na kosu, láhev, písemnosti). Došlo také k zakoupení jednoho sbírkového předmětu, modelu selské jizby. Zároveň s archivem funguje i knihovna, ve které se nachází více jak 5 tisíc svazků.

Lašské muzeum v Šustalově vile bylo zaměřeno na běžný chod muzea, na realizaci výstav a kulturních a společenských akcí a další aktivity. Došlo k provedení nutných oprav.³²

Nyní se podíváme na konkrétní výnosy a náklady muzea za rok 2010, které jsou uvedeny v následující tabulce.

³² Výroční zpráva 2010 Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s.

Tabulka 4.2 Výnosy a náklady muzea za rok 2010 (v tis. Kč)

VÝNOSY	v Kč	NÁKLADY	v Kč
Tržby celkem	9 164	Spotřebované nákupy celkem	2 475
Tržby z prodeje služeb	8181	Spotřeba materiálu	316
Tržby za prodané zboží	983	Spotřeba energie	1 454
Ostatní výnosy celkem	56	Prodané zboží	705
Smluvní pokuty a úroky	4	Služby celkem	2 974
Úroky	2	Opravy a udržování	244
Jiné ostatní výnosy	50	Cestovné	58
Přijaté příspěvky celkem	4	Náklady na reprezentaci	6
Přijaté příspěvky (dary)	4	Ostatní služby	2 666
Provozní dotace celkem	3 386	Osobní náklady celkem	6 524
Provozní dotace	3 386	Mzdové náklady	4 537
-	-	Zákonné sociální pojištění	1 539
-	-	Zákonné sociální náklady	269
-	-	Ostatní sociální náklady	189
-	-	Daně a poplatky celkem	17
-	-	Daň silniční	10
-	-	Ostatní daně a poplatky	7
-	-	Ostatní náklady celkem	392
-	-	Úroky	4
-	-	Kursově ztráty	2
-	-	Jiné ostatní náklady	386
-	-	Odpisy a prodaný majetek	69
-	-	Odpisy DN a DH majetku	69
-	-	Poskytnuté příspěvky celkem	15
-	-	Poskytnuté členské příspěvky	15
VÝNOSY CELKEM	12 610	NÁKLADY CELKEM	12 476
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ 2011 = 134			

Zdroj: Výroční zpráva roku 2010. Vlastní zpracování.

Z následující tabulky můžeme vyčíst, že bylo dosaženo celkových výnosů v hodnotě 12 610 000 Kč. Největší podíl na výnosech mají celkové tržby (tržby z prodeje služeb a zboží. Hodnota tržeb dosahuje 9 164 000 Kč a představuje 73 % z celkových výnosů, dosažených v roce 2010. Další významnou položkou jsou přijaté dotace ve výši 3 386 000 Kč. Procentuálně se jedná o 27 %. Muzeum i tento rok získalo dary, které ale procentuálně představují téměř zanedbatelnou položku. Oproti předchozímu roku nedošlo k prodeji majetku.

Celkové náklady se rovnají částce 12 476 000 Kč. Největší položkou nákladů jsou opět osobní náklady, které se skládají ze mzdových nákladů, zákonného sociálního pojištění a zákonných sociálních nákladů. Tyto náklady dosáhly v roce 2010 hodnoty 6 524 000 Kč a v procentech

se jedná o 52 %. To znamená, že osobní náklady tvoří více jak polovinu celkových nákladů. Druhý největší podíl na nákladech mají celkové služby, které zahrnují opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci a ostatní služby. Celkové služby dosáhly částky 2 974 000 Kč a představují 24 %. Významný podíl na nákladech mají také spotřebované nákupy (spotřeby materiálu a energie, prodané zboží) ve výši 2 475 000 Kč (20 % z celkových nákladů). Ostatní položky nákladů představují hodnoty maximálně do 3 %.

V roce 2010 byl výsledek hospodaření opět kladný v hodnotě 134 000 Kč.

4.5 Hospodaření muzea za rok 2011

V Regionálním muzeu v Kopřivnici, byl ke dni 31. prosince 2011 evidován přepočtený stav zaměstnanců na 20 pracovníků, z toho 1 pracovník řídící.

Technické muzeum TATRA stejně jako v minulém roce zajišťovalo veškeré činnosti potřebné k administrativnímu chodu a zajištění společnosti podle všech právních norem. Průběžně byly aktualizované webové stránky muzea – www.tatramuseum.cz. Aktualizován byl také internetový obchod muzea. Byla zajištěna komplexní péče a údržby informační technologie. Zajištěno bylo proškolení v rámci zavádění nových verzí počítačových programů služebních PC a byly koordinovány veškeré marketingové, propagační a informační aktivity, směřující k široké veřejnosti. V roce 2011 bylo 7 pracovníků ve stálém pracovním poměru a v době hlavní turistické sezóny bylo přijato dalších 5 pracovníků při dozoru v expozici technického muzea a další 3 pracovníci, kteří dokrývali potřebu zajištění provozu. Tato zvýšená potřeba brigádníků vznikla z důvodu odchodu jednoho pracovníka a také změnou otevírací doby muzea. Dále byl v roce 2011 předán do provozu nový vstupenkový program, který umožňuje rychlejší odbavená zákazníka u vstupu do muzea. Muzejní e-shop, který byl spuštěn v roce 2010, přispěl příznivě na obratu muzejní prodejny a bylo vyřízeno celkem 482 objednávek. Došlo i k rozšíření sortimentu výrobků.

V Muzeu Fojtství byly v roce 2011 opět provedeny všechny nutné opravy a opatření, které souvisely s každodenní údržbou. V rámci údržby byl prováděn pravidelný úklid, sekání trávy, úklid sněhu v zimních měsících, květinová výzdoba, sezónní péče o zahradu, křoviny a stromy a kompostování biologického odpadu. V průběhu roku byla nahlášená závada na šindelové střeše fojtství a následně byla provedena zajištěna oprava. Byl přijat nový sbírkový předmět, a to pamětní deska měšťanské školy v Kopřivnici z roku 1910

a do společenskovední sbírky byl přijat servis keramických talířků s mísou, ruční pletací stroj, síto na mouku, soubor knih a časopisů.

V lašském muzeu byly provedeny nutné opravy, úpravy a další činnosti, které souvisejí s každodenní údržbou.³³

Nyní se opět podíváme na konkrétní výnosy a náklady muzea za rok 2010, které jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 4.3 Výnosy a náklady muzea za rok 2011 (v tis. Kč)

VÝNOSY	v Kč	NÁKLADY	v Kč
Tržby celkem	10 536	Spotřebované nákupy celkem	2 624
Tržby z prodeje služeb	9 424	Spotřeba materiálu	280
Tržby za prodané zboží	1 112	Spotřeba energie	1 471
Ostatní výnosy celkem	5	Prodané zboží	873
Úroky	2	Služby celkem	2 674
Kursově zisky	3	Opravy a udržování	21
Přijaté příspěvky celkem	18	Cestovné	63
Přijaté příspěvky (dary)	18	Náklady na reprezentaci	7
Provozní dotace celkem	2 210	Ostatní služby	2 583
Provozní dotace	2 210	Osobní náklady celkem	6 605
-	-	Mzdové náklady	4 777
-	-	Zákonné sociální pojištění	1 573
-	-	Zákonné sociální náklady	255
-	-	Daně a poplatky celkem	12
-	-	Daň silniční	11
-	-	Ostatní daně a poplatky	1
-	-	Ostatní náklady celkem	419
-	-	Ostatní pokuty a penále	21
-	-	Úroky	3
-	-	Kursově ztráty	2
-	-	Jiné ostatní náklady	393
-	-	Odpisy a prodaný majetek	153
-	-	Odpisy DN a DH majetku	97
-	-	Prodaný materiál	56
-	-	Poskytnuté příspěvky celkem	6
-	-	Poskytnuté členské příspěvky	6
VÝNOSY CELKEM	12 769	NÁKLADY CELKEM	12 493
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ 2011 = 276			

Zdroj: Výroční zpráva roku 2011. Vlastní zpracování.

³³ Výroční zpráva 2011 Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s.

V roce 2011 představovaly celkové výnosy 12 769 000 Kč. Stejně jako v minulých letech představují největší položku celkové tržby, kterých bylo dosaženo v hodnotě 10 536 000 Kč a jedná se o 83 % z celkových výnosů. I tento rok byla přijata provozní dotace ve výši 2 210 000 Kč, což je 17 %.

Celkové náklady dosáhly částky 12 493 000 Kč. Opět jako v ostatních letech mají největší podíl na celkových nákladech osobní náklady v hodnotě 6 605 000 Kč a jedná se o 53 %. Celkové služby dosáhly 2 674 000 Kč a představují 21 % z celkových nákladů. Třetí místo v závislosti na celkových nákladech tvoří spotřebované nákupy. Hodnota těchto nákupů dosáhla částky 2 624 000 Kč a procentuálně se jedná o 21 %. Největší část ze spotřebovaných nákupů představuje spotřeba energie, která dosahuje 12 % z celkových nákladů.

V roce 2011 bylo opět dosaženo kladného výsledku hospodaření v částce 276 000 Kč.

4.6 Hospodaření muzea za rok 2012

V Regionálním muzeu v Kopřivnici, byl ke dni 31. prosince 2012 evidován přepočtený stav zaměstnanců na 21 pracovníků, z toho 1 pracovník řídící.

V roce 2012 byly v Technickém muzeu TATRA návštěvníkům poskytnuty veškeré služby bezproblémově a především profesionálně. Stav zaměstnanců se nezměnil. Kvůli změně sazby DPH došlo k navýšení cen zboží, nabízeného v muzejním e-shopu. Internetový obchod dosáhl v roce 2012 tržby v hodnotě 423 430,- Kč a byl rozšířen o další výrobky. Realizovány byly výstavy, kulturní a vzdělávací akce pro základní školy. Expozice byla doplněna o další exponáty a provedeny byly následující aktivity: výroba výfuku, exponát Tatra 93 byl doplněn o plachtu, nosné oblouky a lavice, doplnění exponátu T148, kompletace motorů, oprava automobilů Tatra 600 kabriolet a Tatra 75 kabriolet.

Rok 2012 proběhl v muzeu Fojství bez potíží. Tradičně byly provedeny opravy a každodenní údržba objektu Fojství. Realizována byla revize plynu a plynových spotřebičů, hasičských přístrojů apod. Nahlášená byla závada na šindelové střeše, která byla také následně opravena. Zorganizovány byly různé akce, jako například zabíjačky, přednášky, výstavy, a ochutnávky ovoce.

Bez problémů a obtíží proběhl rok i v Lašském muzeu v Šustalově vile. Profesionálně byly návštěvníkům poskytnuty služby a provedeny opravy nad rámec běžné údržby (výmalba podkroví a schodiště, výměna lampy od dataprojektoru a jeho úprava, pořízen byl nový skener

do recepce a 2 skleněné osvětlené vitríny). Lašské muzeum se v roce 2012 snažilo zvýšit návštěvnost prostřednictvím netradičních výstav především pro děti a žáky základních a středních škol, také pro širokou veřejnost. Tato snaha bohužel nebyla tak úspěšná, jak muzeum předpokládalo.³⁴

Tabulka č. 4.4 Výnosy a náklady muzea za rok 2012 (v tis. Kč)

VÝNOSY	v Kč	NÁKLADY	v Kč
Tržby celkem	9 618	Spotřebované nákupy celkem	2 415
Tržby z prodeje služeb	8 762	Spotřeba materiálu	328
Tržby za prodané zboží	856	Spotřeba energie	1 416
Ostatní výnosy celkem	6	Prodané zboží	617
Úroky	4	Služby celkem	3 077
Smluvní pokuty a úroky	2	Opravy a udržování	73
Tržby z prodeje majetku	73	Cestovné	21
Tržby z prodeje materiálu	17	Náklady na reprezentaci	5
Zaúčtování rezerv	56	Ostatní služby	2 978
Přijaté příspěvky celkem	20	Osobní náklady celkem	6 235
Přijaté příspěvky (dary)	20	Mzdové náklady	4 496
Provozní dotace celkem	2 700	Zákonné sociální pojištění	1 474
Provozní dotace	2 700	Zákonné sociální náklady	265
-	-	Daně a poplatky celkem	15
-	-	Daň silniční	11
-	-	Ostatní daně a poplatky	4
-	-	Ostatní náklady celkem	384
-	-	Ostatní pokuty a penále	3
-	-	Úroky	1
-	-	Kursově ztráty	3
-	-	Jiné ostatní náklady	377
-	-	Odpisy a prodaný majetek	143
-	-	Odpisy DN a DH majetku	38
-	-	Prodaný materiál	12
-	-	Tvorba opravných položek	93
-	-	Poskytnuté příspěvky celkem	6
-	-	Poskytnuté členské příspěvky	6
VÝNOSY CELKEM	12 417	NÁKLADY CELKEM	12 275
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA ÚČETNÍ OBDOBÍ 2012 = 142			

Zdroj: Výroční zpráva roku 2012. Vlastní zpracování

V roce 2012 bylo dosaženo celkových výnosů v hodnotě 12 417 000 Kč. Největší položkou výnosů jsou opět tržby, kterých bylo dosaženo v hodnotě 9 618 000 Kč. Při porovnání s celkovými výnosy dosahují tržby 78 %. Jako každý rok, i v roce 2012 byla přijata provozní dotace ve výši 2 700 000 Kč, což je 22 % z celkových výnosů.

³⁴ Výroční zpráva 2012 Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s.

Celkové náklady dosáhly částky 12 275 000 Kč. Největší podíl na těchto nákladech tvoří osobní náklady. Konkrétně se jedná o částku 6 235 000 Kč, což je 51% z celkových nákladů. Druhou největší položkou jsou opět služby ve výši 3 077 000 Kč (25 %). Náklady na nákupy dosahují v tomto roce 2 415 000 Kč (20 %).

V roce 2012 bylo dosaženo opět kladného výsledku hospodaření ve výši 142 000 000 Kč.

4.7 Struktura aktiv a pasiv

Nyní se zaměříme na členění majetku z účetního hlediska, které třídí majetek muzea podle druhu a podle zdrojů krytí.

Tabulka č. 4.5 Aktiva Regionálního muzea v Kopřivnici (v tis. Kč)

AKTIVA	2009	2010	2011	2012
Dlouhodobý majetek celkem	547	533	554	578
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	56	56	56
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	1 359	2 350	2 525	2 648
Umělecká díla, předměty a sbírky	339	339	456	470
Sam. mov. věci a soubory mov. věcí	526	526	526	526
Drobný dlouhodobý majetek	439	1 430	1 488	1 597
Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	55	55	55	55
Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	-812	-1 873	-2 027	-2 126
Krátkodobý majetek celkem	3 490	3 437	3 685	3 753
Zásoby celkem	516	473	324	322
Materiál na skladě	117	72	67	104
Zboží na skladě a v prodejnách	399	402	257	218
Pohledávky celkem	1 382	1 330	1 385	1 789
Odběratelé	722	756	715	1 172
Poskytnuté provozní zálohy	614	524	645	704
Daň z příjmů	46	33	11	7
Ostatní daně a poplatky	0	10	11	0
Jiné pohledávky	0	7	3	0
Krátkodobý finanční majetek celkem	1 566	1 619	1 966	1 617
Pokladna	67	40	187	225
Ceniny	25	16	7	3
Účty v bankách	1 474	1 563	1 772	1 389
Jiná aktiva (náklady a příjmy příštích období)	26	14	10	25
AKTIVA CELKEM	4 037	3 970	4 239	4 331

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování.

Aktiva muzea tvoří dlouhodobý majetek (hmotný, nehmotný a oprávky) a krátkodobý majetek (zásoby, pohledávky, krátkodobý finanční majetek a jiná aktiva). Dlouhodobý finanční majetek muzeum nemá. Hmotný majetek je tvořen uměleckými díly, předměty, sbírky,

samostatnými movitými věcmi (stroje, přístroje, zařízení, dopravní prostředky), drobným majetkem (stoly, židle, počítače atd.). Do nehmotného majetku je zařazen vstupenkový program s příslušenstvím. Muzeum nevlastní žádné budovy ani pozemky. Krátkodobý majetek tvoří zásoby (materiál a zboží na skladě), pohledávky (odběratelé, poskytnuté zálohy, daň z příjmu), krátkodobý finanční majetek (pokladna, ceniny, bankovní účty) a jiná aktiva (náklady a příjmy příštích období).

Tabulka č. 4.6 Pasiva Regionálního muzea v Kopřivnici (v tis. Kč)

PASIVA	2009	2010	2011	2012
Vlastní zdroj celkem	950	1 084	1 355	1 496
Jmění celkem	1 222	1 222	1 222	1 354
Vlastní jmění	840	840	840	840
Fondy	382	382	382	14
Výsledek hospodaření celkem	-272	-138	133	142
Účet výsledku hospodaření	246	134	271	0
Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta min. let	-518	-272	-138	0
Cizí zdroje celkem	3 087	2 886	2 884	2 835
Rezervy	0	0	56	0
Krátkodobé závazky celkem	1 652	1 451	1 248	1 204
Dodavatelé	792	843	30	349
Přijaté zálohy	6	0	24	17
Ostatní závazky	23	30	113	103
Zaměstnanci	262	285	251	279
Závazky k institucím soc. zabezpečení a VZP	171	162	145	160
Ostatní přímé daně	28	26	24	22
Daň z přidané hodnoty	189	54	108	77
Ostatní daně a poplatky	4	0	0	0
Jiné závazky	1	0	0	0
Dohadné účty pasivní	174	51	553	197
Výdaje a výnosy příštích období	1 435	1 435	1 580	1 631
PASIVA CELKEM	4 037	3 970	4 239	4 331

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování.

Pasiva muzea se skládají z vlastních a cizích zdrojů. Vlastní zdroje tvoří vlastní jmění (peněžní a nepeněžní vklady zřizovatelů), fondy (rezervní fond) a výsledek hospodaření. Cizí zdroje tvoří rezervy, dodavatelé, přijaté zálohy, ostatní závazky, zaměstnanci, atd. Do cizích zdrojů jsou zařazeny také dohadné účty pasivní, které představují budoucí platby nájemného. Muzeum nesplácí žádný úvěr ani půjčku.

5 Zhodnocení hospodaření muzea

V následující kapitole bude zhodnoceno hospodaření Regionálního muzea v Kopřivnici, o. p. s., za období let 2009 – 2012. Zhodnocení provedeme pomocí grafického znázornění údajů, uvedených v předchozí kapitole.

5.1 Porovnání výnosů v letech 2009 – 2012

Výnosy Regionálního muzea tvoří: tržby z prodeje služeb, tržby za prodané zboží, úroky, smluvní pokuty a úroky z prodlení, přijaté příspěvky (dary), provozní dotace.

Celkové tržby za prodej služeb a zboží činily za období čtyř let 38 212 000 Kč a průměrně se jedná o 9 553 000 Kč. V závislosti na celkových výnosech se tržby pohybují v rozmezí od 72 % do 83 %.

Výše tržeb se odvíjí od příjmů z pronájmu prostor, ze zjišťování historie vozů, z vystavení certifikátu pravosti vozidel a hlavně od počtu návštěvníků. Během sledovaného období čtyř let muzeum navštívilo 321 534 návštěvníků, z toho 196 952 osob si zakoupilo plné vstupné (dospělí) a 124 582 osob si zakoupilo snížené vstupné (děti, studenti, důchodci a držitelé průkazu ZTP). V následující tabulce můžeme vidět, že počet návštěvníků rostl do roku 2011 a v roce 2012 počet klesl o 4 513 osob.

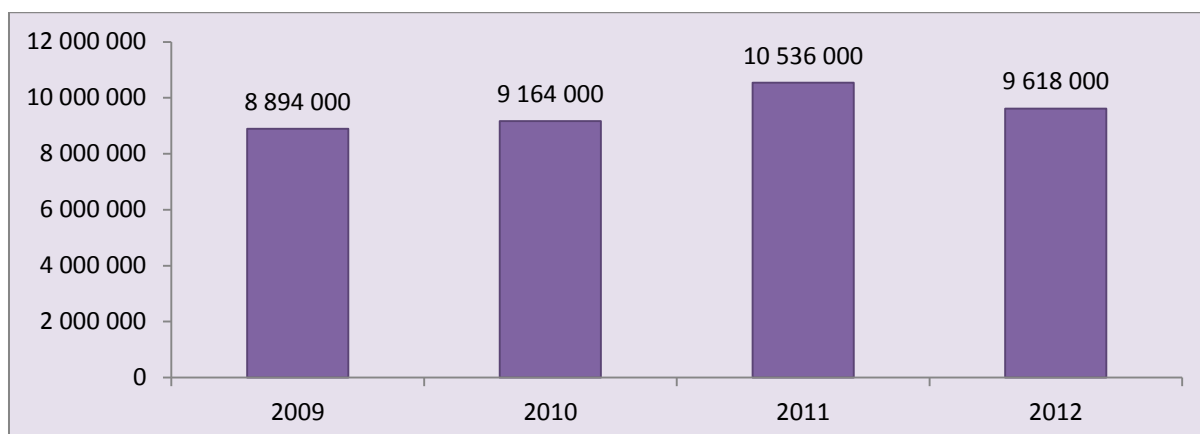
Tabulka 5.1 Návštěvnost muzea v letech 2009 – 2012

Rok	Plné vstupné	Snížené vstupné	Celkem
2009	43 175	35 853	79 034
2010	42 959	38 190	81 149
2011	55 605	27 327	82 932
2012	55 213	23 206	78 419
Celkem	196 952	124 582	321 534

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování

V roce 2009 bylo dosaženo nejnižších tržeb, z důvodů doznívání hospodářské krize a naopak nejvyšších tržeb bylo dosaženo v roce 2011 (83 %). V následujícím roce 2012 došlo k poklesu tržeb a to z důvodů změny sazby DPH, kvůli které byly navýšeny ceny a tím klesla návštěvnost a prodej zboží.

Graf č. 5.1 Vývoj celkových tržeb za prodej služeb a zboží v letech 2009 – 2012

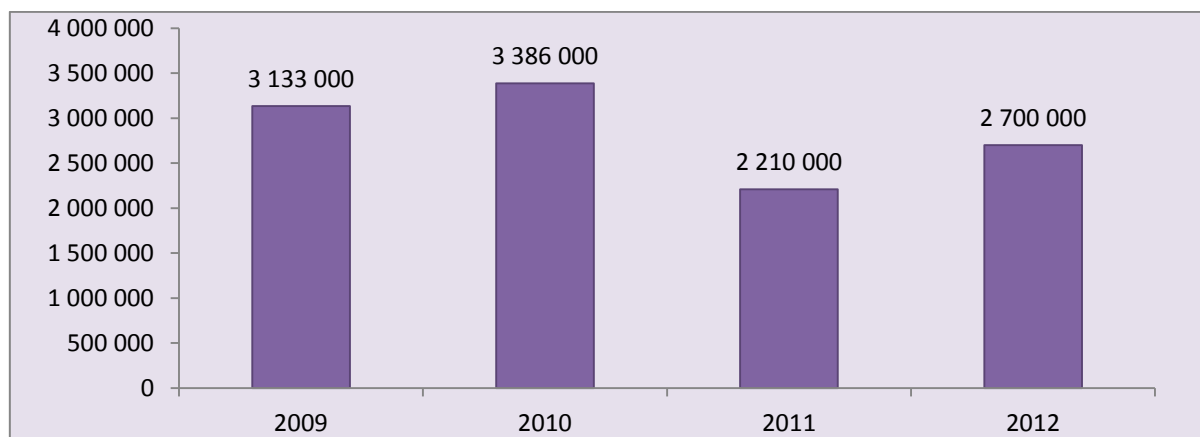

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování

Provozní dotace představují druhou největší část z celkových výnosů a jsou poskytovány městem Kopřivnice na provoz v závislosti na výkony a potřeby muzea. Za sledované 4 roky získalo muzeum celkově 11 426 000 Kč a největší dotace byla obdržena v roce 2010 ve výši 3 386 000 Kč. Procentuálně se získané dotace pohybují v rozmezí od 17 % do 27 % (v závislosti na celkových výnosech).

Poskytnuté dotace jsou pro muzeum velmi důležitou finanční výpomocí. Kdyby se město Kopřivnice rozhodlo dále muzeu dotace neposkytovat, výsledek hospodaření by již kladný nebyl. Pokud porovnáme jednotlivé výsledky hospodaření a získané finanční prostředky od města Kopřivnice, zjistíme, že průměrná výše VH se pohybuje okolo 200 000 Kč a průměrné dotace činí 2 857 250 Kč. Tato skutečnost nám potvrzuje, že bez finanční výpomoci města by se muzeum nacházelo ve ztrátě.

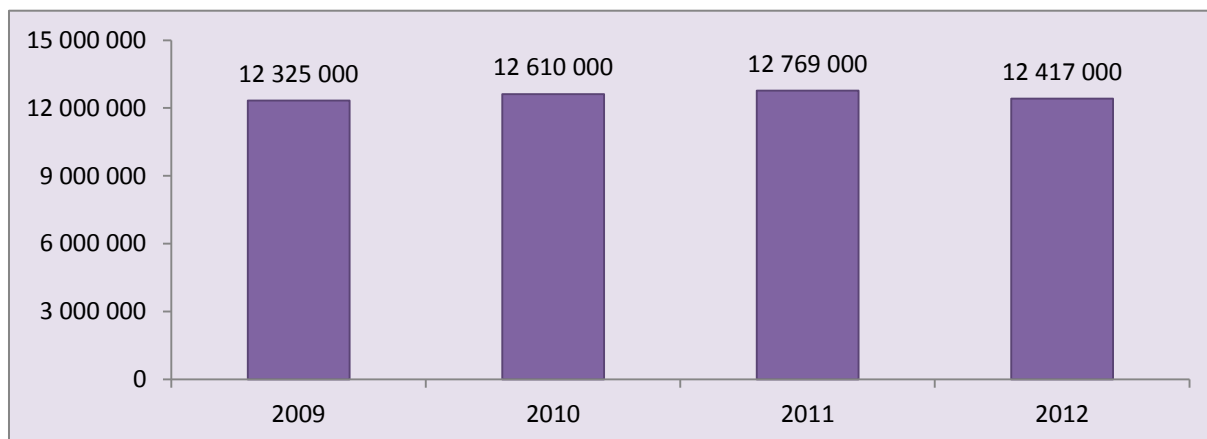
Graf č. 5.2 Vývoj provozních dotací v letech 2009 – 2012

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování

Celkové výnosy jsou pro muzeum nejvýznamnější položkou, protože na nich závisí celkový chod organizace. Za čtyři sledované roky dosáhly výnosy částky 50 121 000 Kč a z toho roční průměr činí 12 530 250 Kč. Největší hodnoty bylo dosaženo v roce 2011 a to 12 769 000 Kč. V následujícím grafu můžeme vidět, že se jednotlivé výnosy od sebe razantně neliší.

Graf č. 5.3 Vývoj celkových výnosů v letech 2009 - 2012

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování

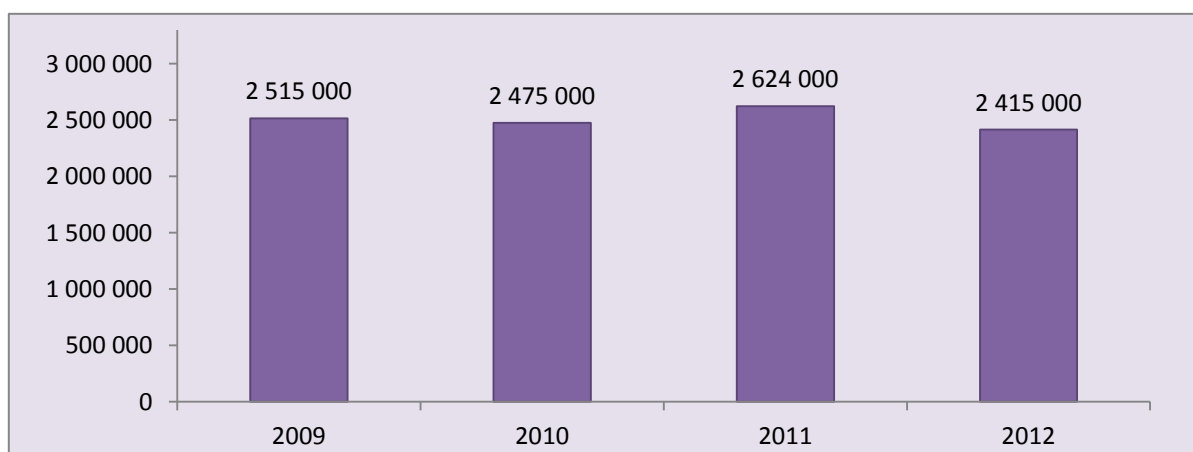
5.2 Porovnání nákladů v letech 2009 – 2012

Náklady Regionálního muzea tvoří: spotřeba materiálu, spotřeba energie, prodané zboží, opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci, ostatní služby, mzdové náklady, zákonné sociální pojištění, zákonné sociální náklady, daň silniční, ostatní daně a poplatky, jiné ostatní náklady, odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Největší podíl na celkových nákladech mají hlavně spotřebované nákupy, celkové služby a osobní náklady. Nejprve se zaměříme na spotřebované nákupy.

Položka **spotřebované nákupy** je tvořena spotřebou materiálu, energie a prodaným zbožím. Za sledované čtyři roky činí celkově tyto náklady 10 029 000 Kč a roční průměr je ve výši 2 507 250 Kč. Procentuálně se spotřebované nákupy pohybují v rozmezí 20 – 25 % v závislosti na celkových nákladech. Největší podíl na spotřebovaných nákupech má spotřeba energie, která za sledované čtyři roky dosáhla částky 5 447 000 Kč. Výše těchto nákladů se také odvíjí od ceny energií a od skutečnosti, že muzea jsou umístěna v objektech, které jsou považovány za chráněnou kulturní památku. Provoz těchto budov tedy vyžaduje vyšší náklady na údržbu. Dalším důvodem je využití efektivní a moderní technologie.

Graf č. 5.4 Vývoj výdajů na nákup v letech 2009 - 2012

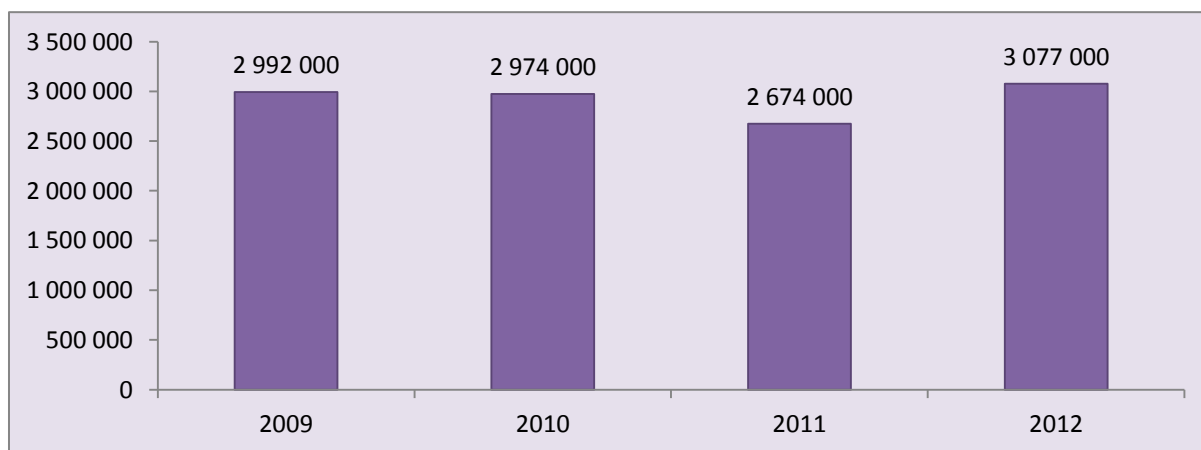

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování.

Celkové služby dosáhly za období let 2009 – 20112 výše 11 717 000 Kč. Roční průměr za čtyři roky činí 2 929 250 Kč. Celkové služby jsou tvořeny položkami: opravy a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci a ostatní služby. Služby se procentuálně pohybují v rozmezí 21 – 25 %, v závislosti na celkových nákladech. Každoročně jsou také vynaloženy prostředky na reprezentaci v časopisech, na internetových stránkách a na billboardech.

V následujícím grafu můžeme vidět, že v roce 2012 došlo k nárůstu nákladů oproti roku 2011. Důvodem je oprava střechy v muzeu Fojství, rekonstrukce místnosti v Lašském muzeu na výstavní či jinak využitelné prostory a opravy, provedené nad rámec běžné každoroční údržby (výmalba, výměna lampy dataprojektoru a jeho údržba, pořízení nového skeneru a pořízení 2 skleněných vitrín).

Graf č. 5.5: Vývoj přijatých služeb v letech 2009 – 2012

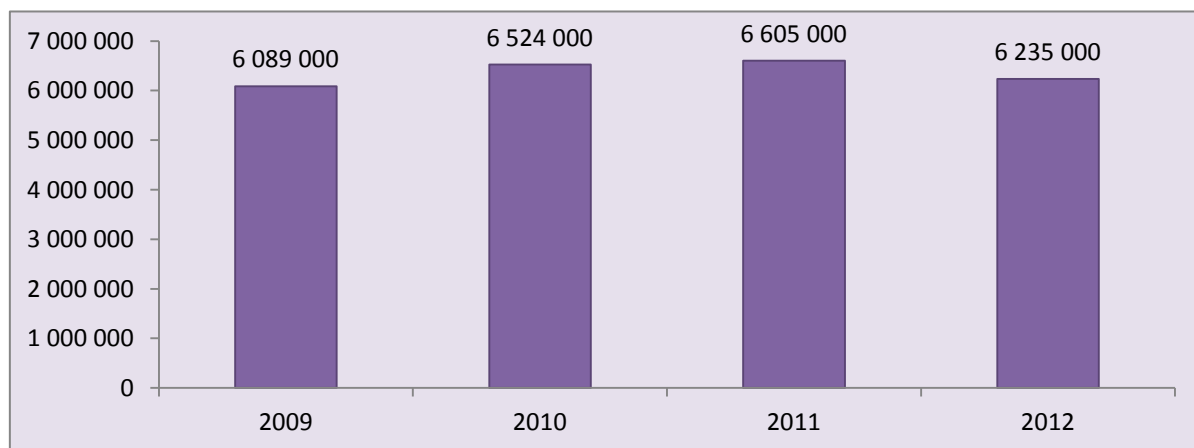
Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování.

Osobní náklady jsou jednoznačně největší položkou z celkových nákladů Regionálního muzea. Celkově, dosáhly tyto náklady částky 25 453 000 Kč. Průměrně za sledované čtyři roky se jedná o 6 363 250 Kč. Osobní náklady jsou zastoupeny mzdovými náklady, zákonným sociálním pojištěním a zákonnými sociálními náklady.

V roce 2010 a 2011 klesl počet zaměstnanců, což vyvolalo potřebu zaměstnat na hlavní turistickou sezónu brigádníky. V roce 2011 byla potřeba brigádníků o něco větší, především z důvodu ukončení pracovního poměru jednoho zaměstnance a také změnou otevírací doby. V roce 2012 počet zaměstnanců zůstal stejný jako v roce předešlém.

Procentuálně se náklady na zaměstnance pohybují v rozmezí od 48 % do 53 % v závislosti na celkových nákladech. Největšího podílu - 53 % bylo dosaženo v roce 2011 (6 605 000 Kč). V roce 2012 došlo ke snížení osobních nákladů a to z toho důvodu, že vyplácené odměny korespondují s výsledkem hospodaření.

Graf č. 5.6: Vývoj osobních nákladů v letech 2009 – 2012

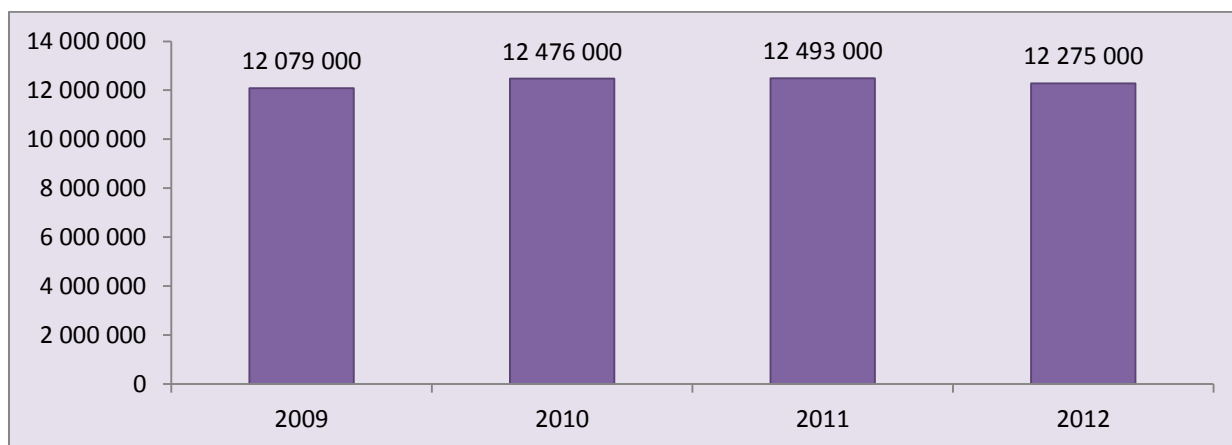

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování.

Celkové náklady dosáhly za období čtyř let částky 49 323 000 Kč, průměrně se jedná o 12 330 750 Kč. Výši celkových nákladů ovlivňují především vysoké osobní náklady, spotřeba energie, spotřeba materiálu, nutné opravy a udržování

Z následující tabulky můžeme vyčíst, že největších nákladů bylo dosaženo v roce 2011 a to 12 493 000 Kč. Můžeme také vidět, že v rozmezí sledovaných čtyř let se od sebe náklady razantně neodchylují.

Graf č. 5.7: Vývoj celkových nákladů v letech 2009 – 2012

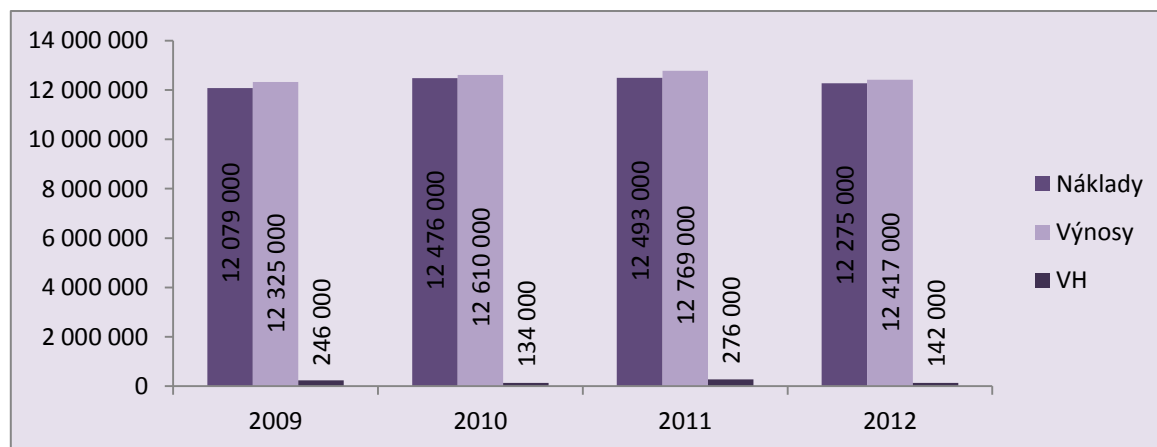

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování.

5.3 Vývoj hospodaření muzea v letech 2009 – 2012

Hospodaření Regionálního muzea v Kopřivnici, o. p. s. se za sledované čtyři roky jeví jako úspěšné. Každoročně je výsledek hospodaření kladný. Celkové výnosy se od roku 2009 zvyšují spolu se zvyšujícími se náklady. Výjimku tvoří rok 2012, kdy jsou hodnoty o něco nižší než v předešlých letech. Na snížení výnosů měl vliv počet návštěvníků, který klesl oproti roku 2011 o 4 513 osob. Důvodem je s největší pravděpodobností změna sazby DPH, kvůli které byly navýšeny ceny a tím klesla návštěvnost a prodej zboží. Na velikost celkových nákladů má vliv především růst cen materiálu, energie, služeb (včetně znění sazby daně z přidané hodnoty) a také neustálé každoroční opravy a udržování.

Graf č. 5.8: Výnosy, náklady a výsledek hospodaření v letech 2009 – 2012

Zdroj: Výroční zprávy let 2009 – 2012. Vlastní zpracování.

5.4 Návrhy na zlepšení hospodaření

Nejdůležitějším úkolem muzea je snaha o neustálé zvyšování návštěvnosti, což vede k růstu tržeb. Regionální muzeum v Kopřivnici by se mělo snažit pořádat co nejvíce zajímavých akcí, jak pro děti, tak pro dospělé. Mohlo by například zorganizovat výjimečnou prohlídku muzea ve večerních hodinách. Tomuto nápadu by se navrhlo téma (např. 30 léta), přizpůsobily by se kostýmy, světelné, hudební a ostatní podmínky.

Další možností, jak přilákat potencionální návštěvníky, by mohly být slevové kupóny. V dnešní době většina obyvatel České republiky využívá vše, co zahrnuje jakoukoliv slevu. Slevové poukázky by se rozdávaly lidem v době poutí, koncertů či různých slavností pořádaných jak v Kopřivnici, tak i v jiných obcích.

Velkým hitem současnosti jsou sociální sítě. Největší sociální sítí na světě je Facebook, který by pro muzeum mohl být příležitostí k oslovení dalšího počtu návštěvníků. Regionální muzeum má na zmíněné síti svůj profil, avšak komunikace prostřednictvím příspěvků není nijak výrazná. Proto bych doporučila, aby muzeum častěji vkládalo na svůj profil příspěvky, zajímavosti, otázky pro návštěvníky a zároveň bych doporučila výraznější odkazování na tyto stránky přímo v prostorách muzea. Návštěvníci by mohli být pobízeni ke sdílení zážitků, fotek či připomínek právě na zmiňované internetové stránce.

Ve společnosti TATRA, a. s. se nacházejí další nevyužité historické automobily. Proto bych doporučila využít zachovalé automobily v rámci putovních výstav, které by muzeum mohlo pořádat. Další alternativou pro využití historických vozů by mohl pronájem či prodej.

Dosud jsme se zabývali návrhy na zvýšení tržeb a nyní se podíváme na možnost snížení nákladů. Největší podíl na celkových nákladech mají osobní náklady, které se každoročně pohybují okolo 50 %. Pro snížení tohoto procenta bych organizaci doporučila, aby zaměstnala brigádníky z řad studentů středních a vysokých škol, kteří by v muzeu získali dnes velmi potřebnou praxi. Brigádníci by nemuseli být přijímáni pouze v době hlavní turistické sezóny ale i v průběhu celého roku. Muzeum by takto ušetřilo část finančních prostředků, protože mzdy vyplacené studujícím brigádníkům jsou nižší než mzdy vyplacené pracovníkům zaměstnaným na plný úvazek.

6 Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na analýzu hospodaření vybraného muzea – Regionální muzeum v Kopřivnici. Hlavním **cílem** práce bylo zhodnotit hospodaření muzea za období čtyř let a případné doporučení pro zlepšení hospodaření. Zhodnocení bylo provedeno na základě metody popisné, srovnávání, analýzy, syntézy a grafického zpracování dat. Informace obsažené v práci byly čerpány především z odborné literatury, ze zákonů a vyhlášek, z internetových zdrojů a také z výročních zpráv vybrané neziskové organizace.

Ve druhé kapitole jsme se seznámili s tematikou neziskových organizací v České republice. Pro pochopení fungování a existence organizací jsme si vymezili prostor v národním hospodářství. 1. ledna 2014 byl přijat nový občanský zákoník, na základě kterého došlo ke změnám v neziskových organizacích. V této kapitole jsou nejdůležitější změny stručně popsány a představeny jsou nově vzniklé PO. Závěr této části práce je věnován obecně prospěšným společnostem.

Třetí kapitola byla zaměřena na kulturu a muzejnictví v České republice. Popsány byly kulturní statky, způsoby financování kultury, oblast muzejnictví a kapitola byla doplněna o statistické údaje z oblasti muzejnictví.

Po teoretické části, zaměřené na neziskové organizace a muzejnictví, následovala část praktická, ve které byla provedena analýza činnosti a hospodaření vybraného muzea. Analýza činnosti byla provedena za období let 2009 – 2012. Za každý rok byly popsány změny, ke kterým došlo v průběhu daných let a byly vyčísleny náklady, výnosy a výsledky hospodaření. Provedenou analýzou jsme zjistili, že hospodaření muzea za sledované období bylo úspěšné, jelikož jednotlivé výsledky hospodaření byly kladné. Aby tomu tak bylo i nadále, musí být vynaloženo nemalé úsilí.

V páté kapitole bylo provedeno zhodnocení hospodaření muzea. V této části, byly graficky znázorněny meziroční vývoje největších položek výnosů a nákladů. Zjistili jsme, že nejlepšího výsledku hospodaření bylo dosaženo v roce 2011 a to především díky vysokému počtu návštěvníků. Naopak v roce 2012 došlo ke snížení počtu návštěvní, což se projevilo na snížení výsledku hospodaření. Důvodem je s největší pravděpodobností změna sazby DPH, kvůli které byly navýšeny ceny a tím klesla zmíněná návštěvnost a prodej zboží. Na základě snížení počtu návštěvníků jsme v závěru kapitoly podali návrhy na zvýšení návštěvnosti prostřednictvím akcí, slev a větší propagace na sociální síti Facebook. V kapitole jsme došli

k závěru, že kladný výsledek hospodaření je závislý na poskytnutých dotacích od svého zřizovatele, města Kopřivnice. Kdyby muzeum tyto dotace nedostávalo, výsledek hospodaření by kladný nebyl. Dále jsme v této kapitole zjistili, že největší položkou nákladů jsou mzdové náklady, které tvoří téměř polovinu celkových nákladů. Na základě této skutečnosti jsme muzeu navrhli najmout brigádníky z řad studentů středních či vysokých škol nejen v době hlavní turistické sezóny ale i mimo toto období. Muzeum by ušetřilo alespoň nějakou část finančních prostředků a studenti by získali praxi, která je v dnešní době velice důležitá.

Na základě této práce jsme zjistili, že má muzeum přehled o svých nákladech a výnosech (příjmech a výdajích). Ve sledovaném období nedošlo k neočekávaným situacím, které by tuto obecně prospěšnou společnost dostaly do záporného výsledku hospodaření.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

1. HALÁSEK, D.; LENERT, D. *Ekonomika veřejného sektoru*. 1. vyd. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2008. 238 s. ISBN 978-80-248-1854-2
2. MINISTERSTVO KULTURY ČR. *Státní kulturní politika 2009 – 2014*, Praha 2009. 105 s. ISBN 978-80-86310-83-1
3. PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2005, 556 s. ISBN 80-7357-052-1
4. REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5
5. RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 10. vyd. Olomouc: ANAG, 2009, 247 s. ISBN 978—80-7263-538-2
6. ŠÍLOVÁ, H.; ŠEBEK, F.; LINDNEROVÁ, V. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2011*. Praha: NIPOS, 2012. 39 s. ISBN 978-80-7068-254-8
7. ŠKARABELOVÁ, Simona a kol. *Ekonomika kultury a masmédií*. 1. vyd. Brno: ESF MU, 2007. 210 s. ISBN 978-80-210-4267-4

Legislativa:

1. Usnesení vlády České republiky ze dne 1. prosince 2010 č. 862 o koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví v České republice na léta 2010 až 2014. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/muzea-galerie-a-ochrana-moviteho-kulturniho-dedictvi/koncepce/koncepce-ucinnejsi-pece-o-movite-kulturni-dedictvi-v-ceske-republice-na-lea-2010---2014-78614/>
2. Vyhláška Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., ze dne 28. července 2000, kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Dostupná z: <http://www.cz-museums.cz/UserFiles/File/Deni%20v%20oboru/Legislativa/275.pdf>
3. Zákon č. 248/1995 Sb., ze dne 28. září 1995 o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů. Dostupný z:

<http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-248-1995-sb-o-obecne-prospesnych-spolecnostech/>

4. Zákon č. 89/2012 Sb., ze dne 1. ledna 2014 Občanský zákoník. Dostupný z:
<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik/>
5. Zákon č. 122/2000 Sb., ze dne 7. dubna 2000 o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Dostupný z: <http://www.mkcr.cz/assets/kulturni-dedictvi/muzea-galerie-a-ochrana-moviteho-kulturniho-dedictvi/pravni-predpisy-a-metodicke-pokyny/122-z-082012.pdf>

Ostatní zdroje:

1. *Asociace nestátních neziskových organizací JMK: Průvodce novým občanským zákoníkem pro NNO* [online]. 2014 [cit. 2014-02-16]. Dostupné z:
<http://www.anojmk.cz/sites/all/files/pravni-poradenstvi/pruvodce-novym-obcanskym-zakonikem-pro-nno-2014.pdf>
2. Regionální muzeum v Kopřivnici, o.p.s.: Výroční zprávy [online]. © 2007-2012 [cit. 2014-02-16]. Dostupné z:
http://www.tatramuseum.cz/index.php?page=rubrika_detail&rid=399&r=399&idj=1
3. Výroční zprávy Regionálního muzea v Kopřivnici 2009 - 2012

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
DH	Dlouhodobý hmotný
DN	Dlouhodobý nehmotný
FO	Fyzické osoby
NOZ	Nový občanský zákoník
OPS	Obecně prospěšná společnost
O. p. s.	Obecně prospěšná společnost
PO	Právnícké osoby
VH	Výsledek hospodaření
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 9. května 2014

.....*Eva Naháňková*.....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1 Fotografie Technického muzea TATRA

Příloha č. 2 Fotografie muzea Fojství

Příloha č. 3 Fotografie Lašského muzea v Šustalově vile

Příloha č. 1 Fotografie Technického muzea TATRA

Zdroj: Vlastní zpracování.

Příloha č. 2 Fotografie muzea Fojství

Zdroj: Vlastní zpracování

Příloha č. 3 Fotografie Lašského muzea v Šustalově vile

Zdroj: Vlastní zpracování.